Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыя — № 478. Рэдактара — № 789.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. 2-гі Дом Саветаў.

ЦАНА НУМАРУ 5 кап.

10 год выданьня. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 142 (2631) Аўторак, 25-га чэрвеня 1929 г.

Задачы вясковых партарганізацый у сацыялістычным спаборніцтве.

...яцігадовы плян разьвіцьця народ... гаспадаркі, прыняты XVI Усесаю... ай партканфэрэнцыяй і V Зьездам Са... таў, можа быць пасьпяхова выка... толькі пры самым шырокім і ...ўным удзеле ў сацыялістычным ...ўніцтве рабочай клясы і працоў... мас нашага Савецкага Саюзу. ...ым з важнейшых фактараў, ...бходных для пасьпяховага вы... каньня пяцігодкі, зьяўляецца ...віцьцё сацыялістычнага спа... ніцтва рабочых і працоўных ...ян.

...ацыялістычнае спаборніцтва ў пра... ...овасьці ахапіла шырокія масы ...чай клясы (удзельнікамі яго зьяў... ...ца зараз ужо мільёны пралета... ...ў фабрык і заводаў); на гэтым ...лейшым, асноўным вучастку нашай ...адаркі мы маем ужо першыя вы... ...ў галіне ўзьняцьця прадукцый... ...ці працы, зьніжэньня сабекошту, ...шаньня якасьці прадукцыі, зьмян... ...ня браку і ўзьняцьця працоўнай ...ыпліны. У вёсцы-ж сацыялі... ...чнае спаборніцтва толькі па... ...ае разгортвацца, ахапляючы ...уль найбольш перадавыя, сьвя... ...ыя пласты працоўнага сялян... ...а.

...а першым этапе разгортваньня ...орніцтва ў вёсцы мы маем шэраг ...хопаў. З іх найбольш небясьпеч... ...і зьяўляюцца спробы надаць гэтай ...ве многа шуму, слабое ўцягненьне ...аборніцтва самых працоўных (бат... ...ў, беднякоў і сераднякоў). У не... ...рых мясцох партарганізацыі ...одзяць спаборніцтва шляхам ...даў, плянаваньня зьверху. ...й жа час самі бядняцка-серадняц... масы вёскі стаяць у баку, ня ...ваюцца ў гэта спаборніцтва.

...б чым сьведчаць гэтыя факты? ...ым, што таварышы не зразуме... ...ыбокага сэнсу спаборніцтва, як ...муністычнага мэтаду будаў... ...ва сацыялізму на аснове мак... ...льнай актыўнасьці мільёных ...працоўных“. (І. Сталін). Думаець, ... спаборніцтва можна правесьці ...кам арганізацыі і плянаваньня ...ху, без ініцыятыўнага ўдзелу са... ...мас працоўнага сялянства. Ства... ...ца небясьпека бюракратычнай ...і, цэнтралізму ў гэтай жывой ...ве, якая зьяўляецца сапраўдным ...м шырокіх мас. Тут нельга ні на ...ну забываць таго, што «сацыя... ...ічнае спаборніцтва ня ёсьць кан... ...рская справа. Сацыялістычнае спа... ...іцтва ёсьць выяўленьне дзелавой ...люцыйнай самакрытыкі мас, якая ...іраецца на творчую ініцыятыву ...нау працоўных.

...амылкі, магчымыя ў гэтай справе, ...ны быць поўнасьцю і неадкладна ...раўлены. Вось чаму асабліва ад... ...ай зьяўляецца роля партарганіза... ...у справе правільнага правядзень... ...сацыялістычнага спаборніцтва ў ...ёсцы.

...ацыялістычнае спаборніцтва ў вёс... ...авінна забясьпечыць у інтарэсах ...окіх працоўных сялянскіх мас ...ае выкананьне пастаноў савецка... ...раду аб пашырэньні пасеўных ...чаў, аб павялічэньні ўраджай... ...ці сялянскіх палёў, аб сацыялі... ...най перабудове індывідуальных ...ацка-серадняцкіх гаспадарак шля... ...вытворчага каапэраваньня і ка... ...ывізацыі. Задача вясковых парт... ...ізацый перш усяго складаецца ...го, каб гэта растлумачыць пра... ...аму сялянству, каб масы вёскі ...і сабе шлях сацыялістычнай пера... ...ы сельскай гаспадаркі, як адзіны ..., які можа забясьпечыць са... праўднае і карэннае палепшаньне матар'яльнага і культурнага ўзроўню вёскі. Растлумачыць значэньне саўгасаў і калгасаў у справе арганізацыйнай і гасп. дапамогі індывідуальнай працоўнай гаспадарцы асабліва ў яе пераводзе ў буйную аграмаджаную гаспадарку.

Лепшай гарантыяй пасьпяховага спаборніцтва павінна зьявіцца: добрая падрыхтоўка мас, выразнасьць лёзунгаў, разгортваньне самакрытыкі, арганізацыя лепшага спосабу вырашэньня задач сацыялістычнай перабудовы вёскі, узмацненьня бядняцка-серадняцкага блёку і саюзу рабочай клясы з працоўнымі масамі сялянства, рашучы далейшы наступ на кулака і на гэтай аснове ўзмацненьне дыктатуры пралетарыяту.

Спаборніцтва арганізуецца па ініцыятыве самых мас працоўных сялян, і аб'екты спаборніцтва (лепшая работа па правядзеньні аграмініму, узьняцьця ўраджайнасьці, каапэраваньня беднякоў і сераднякоў, лепшы калгас, саўгас і г. д.) неабходна самым дакладным чынам прапанаваць на вытворчых нарадах пры сельсаветах, на сходах беднаты і агульных сходах сялян. І ў гэтай справе вялікая роля вясковай партарганізацыі, якая ідзе ў авангардзе сацыялістычнай перабудовы сельскай гаспадаркі. Далей ячэйка можа і павінна адыграць вялікую ролю ў арганізацыі сацыялістычнага спаборніцтва на лепшы калгас, у арганізацыі працы ў калгасе, пастаноўцы ў ім культурна-асьветнай працы, вызваленьне жанчын-калгасьніц ад хатняй кухні праз арганізацыю дзіцячых ясьляў і грамадзкіх сталовых і г. д.

Асаблівае значэньне, нам здаецца, будзе мець спаборніцтва паміж партарганізацыямі па пытаньні аб увaходжаньні ў калектывы камуністаў і камсамольцаў, якія маюць сялянскія гаспадаркі, аб лепшай рабоце арганізацыі ў цэлым і кожнага яе члена ў паасобку па ўтварэньні калектываў у вёсцы.

Асаблівае значэньне будзе мець арганізацыя спаборніцтва паміж саўгасамі на лепшае абслугоўваньне навакольнага сялянства як па лініі аказаньня агракультурнай дапамогі бядняцка-серадняцкім гаспадаркам, так асабліва і ў частцы ўзьдзейнічаньня на іх вытворчае каапэраваньне і калектывізацыю, каб саўгасы ўсё больш узмацняліся, як пралетарскія цэнтры, паказваючы ўсе перавагі буйнай савецкай земляробчай гаспадаркі перад дробнай індывідуальнай сялянскай гаспадаркай. Вельмі важна таксама ўлічваць вынікі спаборніцтва, выяўленьне лепшых прыкладаў, узораў работы і г. д. Неабходна адзначыць усе дасягненьні, шырока інфармаваць аб іх працоўныя масы. У гэтым пытаньні вялікую ролю павінны адыграць вясковыя насьценныя газэты, друк у цэлым, хаты-чытальні і інш. культурныя ўстановы вёскі. Шэфскія рабочыя арганізацыі могуць і павінны аказаць істотную дапамогу вясковым партыйным, савецкім і грамадзкім арганізацыям ва ўцягненьні ў спаборніцтва шырокіх працоўных мас сялянства падшэфных раёнаў.

Сацыялістычнае спаборніцтва не зьяўляецца якойсьці кампаніяй, а ёсьць асноўны мэтад работы па сацыялістычным будаўніцтве, на аснове якога нам забясьпечана праз удзел шматмільённых мас працоўных Саюзу пасьпяховае выкананьне пляну вялікіх работ.

Пасяджэньне ураду Макданальда

...ЁНДАН, 22-6. На пасяджэньні ...у Макданальда абмяркоўвалася пы... ...не аб аднаўленьні англа-савецкіх ...неньняў. Палітычны аглядчык „...лі Гэральд“ піша наконт гэтага; ...д аднадушна стаіць за аднаўлень... ...ыплёматычных і гандлёвых зносін ...СР. Можна лічыць вырашаным, ... ў гэтым пытаньні ня будзе адкла... ...На пасяджэньні ураду былі заслуха... ...даклады асобных міністраў. Водлуг слоў газэт, «асаблівая ўвага была зьвернута на даклад Томаса па пытаньні аб заходах барацьбы з беспрацоўем».

Марскі міністр Аляксандэр зачытаў мэмарандум, які выказвае адносіны адміралцейскіх колаў да перамоў між Макданальдам і Дауэсам аб абмежаваньні марскіх узбраеньняў. Абмяркоўваліся таксама пытаньні аб рэпарацыйнай згодзе і аб спыненьні акупацыі Рэйнскае вобласьці.

...рнякі патрабуюць увесьці 7-гадзінны дзень.

...ЁНДАН, 22-6. У Кардыфе на чар... ...гадавой канфэрэнцыі Паўднёва-... ...скае раённае фэдэрацыі горнара... ...х па пытаньні аб барацьбе за ...ўленьне скарочанага дню працы ... зямлёю пададзена некалькі прапа...

...рапановы гэтыя патрабуюць: ска... ...ць выданы ўрадам Бальдвіна закон аб 9-гадзінным рабочым дні для падземных рабочых, аднавіць 7-мігадзінны дзень і, нарэшце, устанавіць 6-цігадзінны дзень працы пад зямлёю. У прапановах па іншых пытаньнях патрабуецца нацыяналізацыя капальняў бяз выкупу, а таксама склік у ліпені спэцыяльнае канфэрэнцыі па пытаньні аб новай згодзе з уласьнікамі капальняў.

...аход нямецкай буржуазіі на забясьпечанасьць беспрацоўных.

...ЭРЛІН, 20-VI. Увосень, як паве... ...ялася, нямецкі ўрад падасьць за... ...праэкт аб зьмене сучасных правіл ...чы дапамогі беспрацоўным. Народ... ...партыя і нацыяналісты падаюць ...ыя праэкты, якія пагражаюць ...на пагоршыць становішча беспра... ...ых. Згодна праэкту народнае пар... ... беспрацоўны набывае права на ...ую дапамогу ў тым выпадку, калі ...рацаваў 52 тыдні, у той час, як ...р патрабуецца толькі 26 тыдняў. ... беспрацоўны працаваў менш за ...тыдні, але больш за 39, дык да... ...га скарачаецца на чвэртку, а калі працаваў менш за 39 тыдняў, дык дапамога скарачаецца напалову.

Праэкт нацыяналістаў пагаршае становішча беспрацоўных і ў іншым напрамку. Згодна існуючых правіл, беспрацоўны, які працаваў 26 тыдняў мае права на дапамогу на працягу таго-ж тэрміну. Нацыяналісты прапануюць скараціць гэты тэрмін да 13-ці тыдняў. Беспрацоўны, які працаваў 52 тыдні, згодна іх праэкту, можа атрымліваць дапамогу толькі на працягу 26 тыдняў. У гэтым сэнсе напісаны і іншыя прапановы абодвых праэктаў.

МІЖНАРОДНЫ РАБОЧЫ РУХ.

Забастоўкі ў Францыі

ПАРЫЖ. Водлуг паведамленьня органу французскае кампартыі „Юманітэ“, у маі ў Францыі адбылося 200 забастовак пры 68.030 удзельніках, у красавіку — 176 забастовак пры 68.120 удзельніках. [illegible]

Забастоўка партовых рабочых

[illegible]

Міжнародная салідарнасьць пралетарыяту.

СТАКГОЛЬМ, 21-6. [illegible]

Забастоўка на заводзе самалётаў у Англіі.

ЛЁНДАН. На заводзе ў Хотдэне (Ёркшыр) [illegible]

ЛЁНДАН. На лётным заводзе Армстронг Вітворт у Канвэтры 196 рабочых абвясьцілі забастоўку, якая скончылася перамогаю рабочых. Актыўную ролю ў забастоўцы адыгрывала камуністычная ячэйка заводу, якая выпусьціла спэцыяльную газэту пад назваю „Прапэлер“.

Супроць імпэрыялістычнай вайны

БЭРЛІН, 22-6. [illegible]

Барацьба за унітарныя прафсаюзы ў Румыніі.

ВЕНА. [illegible]

Рабочы друк у Румыніі.

ВЕНА. Пасьля 2-хмесячнага перапынку [illegible]

12-га чэрвеня ў Бухарэсьце вышаў [illegible]

Раскольніцкая тактыка нарвэскіх рэфармістаў.

ОСЛО. Гэтымі днямі ў Осло адбыўся зьезд нарвэскага прафсаюзу цесьляроў.

На зьезьдзе абмяркоўвалася пытаньне наконт аб'яднаньня саюзаў цесьляроў і будаўнікоў. Зьезд ухваліў аб'яднацца з саюзам будаўнікоў толькі ў тым выпадку, калі ён спыніць усе зносіны з саюзам будаўнікоў СССР.

[illegible] ляюць таксама лідэры нарвэскага саюзу матросаў і качагараў. Яны звольнілі з пасады кіраўніка скандыюаўскага клюбу маракоў у Гамбурзе Сансінга і пагражаюць яму выключэньнем з саюзу, калі ён ня спыніць рэвалюцыйнае прапаганды.

У „АБ'ЯДНАНЫМ“ КІТАІ.

Фынь уступіў Чан-Кай-Шы.

ШАНХАЙ, 17-VI. Водлуг вестак, крызіс, які зацягнуўся ў адносінах між Нанкінам і Фынь-Юй-Сянам, нарэшце ўпарадкаван. Нанкін згадзіўся выплаціць войску Фына запазычанасьць і неадкладна пераве́ў дзеля гэтага Ен-Сі-Шану 3 мільёны даляраў. Армія Фына застаецца накрануттаю пад камандаваньнем назначанага Фынам Лу-Чун-Ліна, які шмат гадоў быў яго бліжэйшым супрацоўнікам. Асобы, якія стаяць на чале ўраду правінцый Шэнсі і Чаньсу, застаюцца на сваіх пасадах. Фын атрымлівае ад Нанкіну 200 тысяч даляраў на падарожжа заграніцу. Ен-Сі-Шан часова пастаўлен на чале падачы дапамогі насельніцтву паўночна-заходніх акругі. Гэта азначае, што яму даручана ліквідаваць «справу Фына».

Агенцтва Тохо, аднак, паведамляе, што Ён узяўся праводзіць Фына у Цяньцзін, адкуль Фын, нібыта, паедзе заграніцу. Чан-Кай-Шы прыедзе ў Цяньцзінь, каб разьвітацца з Фынам. Некаторыя колы думаюць, што Фын спыніць актыўную дзейнасьць, але застанецца ў Кітаі, каб наглядаць за тым, як Нанкін выконвае ўзятыя на сябе абавязацельствы. З афіцыйных колаў гэтыя весткі пакуль што не пацьвярджаюцца. Абодвы бакі здаволены кампрамісам.

Камуністычныя атрады.

ШАНХАЙ. Кітайскі друк адзначае ажыўленьне дзейнасьці камуністычных атрадаў у Кітаі. Яны захапілі горад Саньдзюйэсы, пагражаючы гораду Люаню. На поўдні Хунані камуністычныя атрады, пад кіраўніцтвам Пан-Тэ-Гуая захапілі гарады Чэн і Гайдун. Каля Шаншы камуністычныя атрады занялі горад Люань.

У Гуандунь увайшло 5 тысяч салдат камуністычнае арміі, якія занялі Чэнкіан, Юшынг, Квэйтунг і інш. Камуністычныя атрады падыходзяць да самага буйнага гораду раёну Чыу-Чыё.

Пакараньне сьмерцю камуністаў

ШАНХАЙ. З Чаншы паведамляюць, што ў горадзе Пін-Цьзян за адзін дзень было пакарана сьмерцю 60 камуністаў, якія абвінавачваліся ў прыналежнасьці да кітайскае Чырвонае арміі.

Хэнаньскі камітэт Гаміндану разагнаны.

ШАНХАЙ. Цэнтральны камітэт Гаміндану ўхваліў распусьціць хэнаньскі правінцыйны аддзел партыі, а таксама арганізаваныя ім 78 раённых камітэтаў. Роспуск абгрунтоўваецца тым, што гэтыя арганізацыі крытыкуюць пастановы 3-га кангрэсу партыі. Хэнаньскім газэтам забаронена паведамляць аб дзейнасьці распушчаных арганізацый.

Роспуск студэнцкага саюзу

ШАНХАЙ. Згодна пастановы цэнтральных органаў Гаміндану шанхайскі студэнцкі саюз спыніў сваю дзейнасьць. Студэнтам загадана спыніць усе зносіны з дзеячамі арганізацый, якія, водлуг вестак улады, працуюць нелегальна.

Байкот японскіх і ангельскіх параходаў

ШАНХАЙ. Сход прадстаўнікоў кітайскіх купцоў Ічану, Ванслну, Суйфу і іншых гарадоў, якія знаходзяцца ў вярхоўях рэчкі Ян-Цзы-К'янга, абвяшчае байкот японскім і ангельскім параходам.

Макданальд „мякка“ сьцеле.

ШАНХАЙ, 22-6. Ангельскі пасланьнік Майльс-Лемпсон перадаў Чан-Кай-Шы ліст Макданальда. У гэтым лісьце, складзеным у «самых прыяцельскіх словах“, Макданальд выказвае надзею на далейшае ўмацаваньне англа-кітайскае дружбы.

Назначэньне капітана Цапі.

ШАНХАЙ. У Шанхай прыехаў удзельнік экспэдыцыі Нобіле на паўночнае канцавосьсе капітан Цапі, выратаваны савецкім лёдаколам „Красін“. Цапі назначан італьянскім консулам у Ханькоу.

У ЦАРСТВЕ МАРШАЛА ПІЛСУДЗКАГА.

Унутранае становішча Польшчы ўвесь час разьвіваецца ў двух напрамках. З аднаго боку, фашысцкая дыктатура ваеншчыны на чале з Пілсудзкім імкнецца ўзяць пад свой кантроль усе правы палітычнага і гаспадарчага жыцьця краіны, каб скарыстаць усе яе сілы для аднэй-адзінай мэты—для ўтрыманьня гэтай ваеншчыны і падрыхтоўкі нападу на СССР. З другога боку, бурна расьце ў Польшчы рэвалюцыйны рух рабочых і сялян.

Цяжкі гаспадарчы крызіс, цяжкае фінансавае становішча, зьніжэньне курсу аблігацый польскай пазыкі на нью-ёрскай біржы і немінучасьць далейшага пагоршаньня становішча ў выпадку якіх-небудзь вострых палітычных узрушэньняў прымушаюць Пілсудзкага і пілсудчыкаў цярпець існаваньне нікчэмнага парляманту; іншымі словамі—прымушаюць адкласьці канчатковае афармленьне фашысцкай дыктатуры.

Неабходнасьць адтэрмінаваньня даводзіць пілсудчыкаў да шаленства. Бліжэйшы супрацоўнік Пілсудзкага палкоўнік Славэк гэтымі днямі выступіў з выключна злобнаю прамоваю, у якой зноў запатрабаваў, каб парлямант сам сябе зьліквідаваў. У адваротным выпадку Славэк пагражаў «паламаць косьці дэпутатам», або, у крайнім выпадку, „зноў вынесьці на вуліцу кулямёты“.

Адначасова другі бравы палкоўнік, Прыстар, назначаны, міністрам... працы, вымятае з кіруючых пасад у больнічных касах нават згоднікаў, якія замяняюцца адстаўнымі маёрамі. Маёр Старажынскі—таксама бравы і таксама пілсудчык—выступае ў вайсковай часопісі «Белонна» з патрабаваньнем тэрміновай ваенізацыі ўсяго наогул жыцьця Польшчы. Старжынскі па сутнасьці выказваецца за ператварэньне ўсіх устаноў і арганізацый у вайсковыя органы, а ўсіх грамадзян—у салдат, падначаленых маршалу Пілсудзкаму.

Выступленьне Старжынскага ня менш выразна, чым прамова Славэка, паказвае, што поўнае афармленьне фашысцкай дыктатуры—толькі пытаньне часу. Але-ж для рабочых і сялян Польшчы паміж афармленай, і неафармленай дыктатурай фашызму няма ніякай розьніцы. Неафармлены польскі фашызм ня горш за ўсякі другі афармлены, вядзе лютую кампанію зьнішчэньня рабоча-сялянскага руху.

Арышты і аблавы ў Польшчы—штодзённае зьявішча. Затрымліваюць ужо ня толькі дарослых рабочых і сялян. У Кракаве зноў зроблены арышты сярод рабочай моладзі. У Варшаве арыштоўваюць 14-гадовых вучаніц, абвінавачваючы іх у распаўсюджваньні камуністычнай літаратуры.

Дзейнасьць надпольнай кампартыі вельмі непакоіць польскіх кіраўнікоў. Яна даводзіць іх яшчэ да большага шаленства, чымся нікчэмны парлямант. Толькі нядаўна варшаўская паліцыя пасадзіла за краты 1000 рабочых і хвалілася, што ў яе пад замком 85 проц. членаў кіруючых арганізацый кампартыі. І, ня гледзячы на гэта, ні дзейнасьць, ні ўплыў кампартыі не аслабяваюць. Рэвалюцыйны рух мас увесь час расьце. Правы яго набываюць усё больш вострыя, усё больш бурны характар.

Гаспадарчы крызіс, які закрануў, галоўным чынам, лодзінскі тэкстыльны раён (важнейшы тэкстыльны раён Польшчы), балюча ўдарыў па пралетарыяту. Адна тэкстыльная фабрыка зачыняецца там за другой. Нават водлуг афіцыйных даных, з 77 тысяч лодзінскіх рабочых (апроч беспрацоўных) толькі 18 тысяч працуюць поўны тыдзень, 27 тысяч працуюць —толькі 3 дні ў тыдзень, а 11 тысяч—нават толькі 2 і менш двух дзён у тыдзень.

Нават па прызнаньні ўлады становішча лодзінскіх рабочых вельмі цяжкае. І тым ня менеі тая-ж улада, што выкідае мільёны на армію, адмовілася даваць сродкі на арганізацыю грамадзкіх работ для беспрацоўных. А лодзінская гарадзкая управа, якая знаходзіцца ў руках сацыялістаў (меншавікоў) не знайшла нічога лепшага, як выклікаць паліцыю, калі дэманстрацыя беспрацоўных зьвярнулася да яе з патрабаваньнем аб грамадзкіх работах. У выніку ля парогу „сацыялістычнай“ управы адбылася крывавая сутычка паміж рабочымі і паліцыяй.

За дзень перад тым адбыўся барыкадны бой паміж рабочымі і коннай паліцыяй на дзядзінцы аднэй з тэкстыльных фабрык у Пабяніцах (Лодзінскі раён).

Выключна бурна праходзіць таксама сялянскі рух, асабліва на населеных украінцамі і беларусамі ўсходніх акраінах Польшчы.

У цэлым шэрагу валасьцёў у Самборскім, Яўараўскім і Драгабыцкім паветах (Усходняя Галіцыя) абшарнікі, пры дапамозе мясцовай улады адбіраюць у сялян пашу, забіраючы сялянскае быдла, якое «незаконна там пасьвіцца». У сувязі з гэтым за апошнія тыдні ў многіх вёсках адбыліся крывавыя сутычкі паміж сялянамі і паліцыяй, якая як раз пачынала страляніну.

Узрастаючая актыўнасьць рабоча-сялянскага руху пацьвярджаецца і вынікамі апошніх выбараў у бальнічную касу ў Пабяніцах. У Любліне ануляваны ўладаю камуністычны сьпіс, які сабраў 7.000 галасоў, правыя сыўшы і згоднікаў (3.000 галасоў) і ўрадавы сьпіс (яшчэ менш). У Пабяніцах камуністы атрымалі 14 месц у новым праўленьні бальнічнай касы, а згоднікі—толькі 3.

Бліскучая перамога падпольнай кампартыі зьяўляецца вялікай пагрозай для кіруючай фашысцкай ваеншчыны.

І. С.

У ПАНСКАЙ ПОЛЬШЧЫ.

Беспрацоўныя патрабуюць хлеба і працы.

ВАРШАВА, 23. Сэзонныя рабочыя Лодзі, якія працуюць на тыдзень тры дні, і якім „заработку“ не хапае на паўгалоднае пражыцьцё, парашылі сілай прымусіць „Самаўрады“ павялічыць рабочы тыдзень да 6 дзён. З гэтай мэтай сэзонныя рабочыя ў ліку 2 тысяч чалавек, ня гледзячы на запрэт адміністрацыі, прышлі і распачалі працу. Адміністрацыя „самаўраду“ зьвярнулася да паліцыі, просячы дапамогі. Паліцыя „рада старацца“ зараз-жа і зьявілася.

Калі паліцыя пачала праганяць рабочых з працы, то рабочыя аказалі пасыўнае супраціўленьне—палеглі на зямлю.

Да вечару паліцыя „працавала“ развозячы рабочых па дамох, аднак разагнаць усіх рабочых паліцыі не ўдалося.

Сэзонныя рабочыя пастанавілі прыходзіць кожны дзень на работу наперакор пастанове „сацыялістычнага“ магістрату патрабуючы выплаты за ўвесь рабочы тыдзень, альбо дапамогі па беспрацоўю.

Забастоўка ў кракаўскіх цагельнях.

ВАРШАВА, 22-6. Забастоўка рабочых цагельнае прамысловасьці ў Кракаве працягваецца. Рабочыя патрабуюць павялічэньня заработку на 25 процантаў.

264 гады катаргі.

Суровы прыгавар польскага суду беларускім рабочым і сялянам.

ВІЛЬНЯ, 23. Акруговы суд у Гродні разьбіраў справу „71“, абвінавачаных у прыналежнасьці да кампартыі Заходняй Беларусі. Справа разьбіралася пры зачыненых дзьвярох. Сьведкі выключна шпікі і паліцыя.

Пасьля „нарады“ суд прыгаварыў ПЕРАВАНАВА НА 15 ГОД, ВЛАСОВІЧА НА 12 ГОД, СЬВІРГУН НА 10 ГОД, ТРОХ ПА 8 ГОД КОЖНЫ, 7 ЧАЛАВЕК ПА 6 ГОД КОЖНЫ, 9 ПАДСУДНЫХ па 5 ГОД КОЖНЫ, 24—ПА 4 ГАДЫ КОЖНЫ, 10—ПА 2 ГАДЫ КОЖНЫ—КАТАРЖНАЙ ТУРМЫ, 15 абвінавачаных суд прызнаў невінаватымі.

„Сардэчна“ спаткалі Вандэрвэльдэ.

ВАРШАВА, 22-6. Вандэрвэльдэ, які знаходзіцца ў Варшаве, выступіў у залі аднэй з вышэйшых навучальных устаноў з дакладам аб прычынах слабага разьвіцьця сацыялістычнага руху сярод амэрыканскага пралетарыяту. Студэнты эн-дэкі, сябры карпарацый наладзілі ў часе прамовы Вандэрвэльдэ варожую яму дэманстрацыю.

У САЮЗНЫХ РЭСПУБЛІКАХ.

Камсамол у перабудове вёскі.

МАСКВА. 22-VI. На ўсесаюзнай канфэрэнцыі УсеЛКСМ выступіў з дакладам аб удзеле камсамолу ў сацыялістычнай перабудове вёскі т. Аўчыньнікаў (загадчык аддзелу па працы на вёсцы пры ЦК УсеЛКСМ). Правая небясьпека ў камсамоле,—заявіў т. Аўчыньнікаў,—між іншым, яскрава выяўляецца ў тым, што некаторыя вясковыя арганізацыі камсамолу ўсё яшчэ мала ўдзельнічаюць у калгасным будаўніцтве. Між іншым, камсамол павінен зьвіцца застрэльшчыкам у будаўніцтве аграмаджанае гаспадаркі. Асобныя гушчы сялянскае моладзі і шэраг камсамольскіх ячэек мала зварочваюць увагі, а часам і ня бачаць клясавае маскіроўкі кулацкае моладзі. Сям-там зьяўляюцца тэорыі аб магчымасьці перавыхаваньня камсамолам маладых кулакоў. Такія «тэорыі» карэньнямі сваімі зьвязаны з тэорыяй „мірнага ўрастаньня кулака ў сацыялізм“.

Камсамол павінен памятаць, што далейшае пасоўваньне наперад немагчыма пры пасыўнасьці ў клясавай барацьбе апалітычнасьці, няявыразным правядзеньні на практыцы клясавай лініі, у прымірэнча-цярпімых адносінах да кулака.

Канфэрэнцыя УсеЛКСМ аднагалосна прызнала палітычную лінію ЦК УсеЛКСМ правільнаю і працу здавальняючаю.

Калгасы—сур'ёзны фактар забясьпекі краіны хлебам.

МАСКВА. 21-га чэрвеня зачынілася сэсія ўсесаюзнага савету калгасаў. Сэсія адзначыла, што калгасы сталі сур'ёзным фактарам забясьпекі хлебам краіны, даўшы дзяржаве сёлета 656 тысяч тон хлеба. Чакаецца, што ў 1929-30 годзе калгасы дадуць 1.639.000 тон хлеба. Ахоп сялянскага насельніцтва калгасамі ў 1929-30 г. павінен быць даведзен па СССР да 7,5 мільёнаў чалавек з засеўным абшарам у 8 мільёнаў гэктараў.

Сэсія прызнала неабходным заснаваць пры ВНУ аддзяленьні калектыўнага земляробства. Сэсія адзначыла неабходнасьць наладзіць новы выраб сельска-гаспадарчага машынабудаўніцтва, які мог-бы поўнасьцю здаволіць патрэбы калгасаў і саўгасаў. Сэсія дамагаецца максымальнага разьвіцьця вырабу фосфарна-кіслых угнаеньняў, азотных і калійных соляў. Пры правядзеньні землеўпарадкаваньня сэсія лічыць неабходным стварыць такія ўмовы, якія палегчылі-б уступленьне беднякоў і сераднякоў у калгасы.

Зьнішчым няпісьменнасьць.

МАСКВА, 22-6. На ўсерасейскім зьезьдзе „прэч няпісьменнасьць“ прадстаўнік УЦСПС паведаміў, што УЦСПС прадугледзеў зьнішчэньне няпісьменнасьці на працягу аднаго году ў 21 саюзе. За кошт саюзаў мяркуецца зьнішчыць няпісьменнасьць 600 тысяч чалавек. У адносінах да саюзаў сельска-гаспадарчых - лясных рабочых і народнага харчаваньня праграма зьнішчэньня няпісьменнасьці намечана на працягу 3-5 гадоў.

Прадстаўнік ЦК УсеЛКСМ зазначыў, што арганізацыі УсеЛКСМ павінны ўжыць захады да таго, каб да 1-га мая 1930 году ня было ніводнага няпісьменнага камсамольца і дапрызыўніка. Да верасьня неабходна правесьці мабілізацыю і падрыхтоўку ня менш як 100 камсамольцаў па РСФСР для працы па зьнішчэньні няпісьменнасьці як у горадзе, так і, асабліва, у вёсцы.

Прыгавар па справе забойства пісьменьніка.

КАКАНД, 22-6. Вярхоўны суд Узьбекістану ўхваліў прыгавар па справе аб забойстве ў кішлаку Шамэрданэу ўзьбецкага пісьменьніка Хакім-Задэ. 9 галоўных абвінавачаных засуджаны да расстрэлу. Суд цягнуўся 20 дзён. У момант зачытаньня прысуду прысутнічала каля тысячы чалавек працоўнага дэхканства, якое з вялікаю прыхільнасьцю спаткала прысуд.

Усесаюзная лётарэя ТДА-Авіяхіму.

ЛЕНІНГРАД, 22-6. Сёньня ўвечары ў Маскоўска-Нараўскім доме культуры распачаўся тыраж выйгрышаў 3-е ўсесаюзнае лётарэі саюзу ТДА-Авіяхіму СССР. У тыражы выйгрышаў удзельнічае 4 мільёны білетаў, між якімі разыгрываецца 16 тысяч выйгрышаў на агульную суму 300 тысяч рублёў. Сёньня былі разыграны выйгрышы ад 5 да 75 выйгрышаў. Тыраж будзе адбывацца 23-га і 24-га чэрвеня. У апошні дзень будуць разыграны буйныя выйгрышы.

У Прэзыдыуме ЦВК БССР.

22 чэрвеня 1929 году пад старшынствам тав. Хацкевіча адбылося чарговае паседжаньне Прэзыдыуму ЦВК.

На гэтым паседжаньні разам з іншымі разгледжаны былі наступныя пытаньні:

АБ ВЫНІКАХ ПРАВЯДЗЕНЬНЯ КОНКУРСУ НА ЛЕПШУЮ СЭКЦЫЮ ГАРСАВЕТУ І ЛЕПШЫ СЕЛЬСКІ І МЕСТАЧКОВЫ САВЕТ З ІХ КАМІСІЯМІ.

Заслухаўшы даклад Цэнтральнай Конкурснай Камісіі аб выніках правядзеньня конкурсу на лепшую сэкцыю гарадзкога савету і лепшы сельскі і местачковы савет з іх камісіямі, [illegible]

У мэтах заахвочаньня найлепшых вынікаў конкурсу, правядзеньне якога [illegible] Аргкамітэт [illegible] вынікаў конкурсу на лепшую сэкцыю гарсавету [illegible]

[illegible] ...праміраваць: Вушацкаму местачковаму савету—1-ю прэмію; [illegible] савету—2-ю прэмію; Семкава-Гарадзецкаму сельсавету—3-ю прэмію; [illegible] раённаму савету—2-ю прэмію; Камунальнай Сэкцыі Мазырскага гарсавету—3-ю прэмію; Камунальнай Сэкцыі Гомельскага гарсавету—2-ю прэмію; Камунальнай Сэкцыі [illegible] савету—4-ю прэмію; Сэкцыі Нарасьветы Бабруйскага гарсавету—1-ю прэмію; Культурна-Асьветнай Камісіі [illegible] сельсавету, [illegible] прэмію. [illegible]

Даручыць Прэзыдыуму ЦВК і рэдакцыі газэты „Савецкая Беларусь" даваць [illegible] прэміраваных сэкцый і камісій.

Усталяваць агульнае правіла камісіі па [illegible]

АБ УСЕБЕЛАРУСКІМ ЗЬЕЗДЗЕ РАБОЧЫХ.

Прэзыдыум ЦВК пастанавіў склікаць [illegible] у г. Менску ў верасьні месяцы Усебеларускі зьезд рабочых [illegible]

АБ ПАРАДКУ РЭКВІЗЫЦЫІ ЖЫЛЫХ ПАМЯШКАНЬНЯЎ.

Зацьвярджана пастанова ЦВК і СНК БССР [illegible] арт. 69-а [illegible]

ПРА ПЕРАДАЧУ САМАТУЖНА-ПРАМЫСЛОВАЙ КААПЕРАЦЫІ ПРАМЫСЛОВЫХ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ, ІХ ІНВЕНТАРУ І АБСТАЛЯВАНЬНЯ.

Зацьверджана пастанова ЦВК і СНК БССР [illegible]

АБ КУРСАХ ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ СТАРШЫНЬ НАЦСАВЕТАЎ.

[illegible]

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ.

ЯПОНІЯ ЗАПРОШАНА НА „РАЗОРУЖЭНЬСКІ" НІРМАШ.

ТОКІЁ, 21-VI. [illegible]

УПАРАДКАВАНЬНЕ СПРАЎ З ЯПОНСКІМІ РЫБАПРАМЫСЛОЎЦАМІ.

ТОКІЁ, 19-6. [illegible] ...зоне канчаткова ўпарадкавана.

КОЛЬКАСЬЦЬ АЎТАМАБІЛЯЎ У ЗЛУЧАНЫХ ШТАТАХ.

[illegible] ...у 1928 годзе [illegible] 4,5 мільёна [illegible]

31-я АХВЯРА МАЙСКІХ ПАДЗЕЙ.

БЭРЛІН, 22-6. [illegible]

АРЫШТ РЭДАКТАРА „РОТЭ ФАНЭ".

БЭРЛІН, 22-VI. [illegible] ...рэдактара „Ротэ Фанэ" Вэрнэра Гірша.

ПА БЕЛАРУСКАЙ ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

ВЫКЛІКАЕМ ІНШЫЯ СЕЛЬСАВЕТЫ.

(Ратамскі сельсавет, Заслаўскага райёну).

Вельмі добра прайшоў дзень лесу ў Ратамскім сельсавеце, Заслаўскага райёну. Сельсавет загадзя даў загад вясковым выканаўцам апавясьціць насельніцтва аб тым, што будзе праводзіцца засеў лесу. У назначаны дзень каля сельсавету і кааперацыі сабралася шмат сялян, настрой іх быў бадзёры.

Ад с.-с. сяляне накіраваліся сеяць лес. Прыйшлі ў бліжэйшую дачу і па ўказаньнях аб'езчыка пачалі сеяць лес. Вынікі атрымаліся добрыя. Засеялі дзесяціну з лішнім. Заклікаем сялян іншых сельсаветаў і вёсак зрабіць пасадку і сяўбу лесу.

СЕЛЯНІН С.

ЯК У ЕЛЬСКУ СКАРЫСТАЛІ САМААБКЛАДАНЬНЕ.

(Караліснкі р-н на Мазыршчыне).

Патрэба ў калодзезі на базарнай плошчы м-ка Ельску была вялікая, але сродкаў на пабудову ня было. Сялянам, якія ехалі ў райённы цэнтр, прыходзілася чуць не з сабой з дому браць ваду. Пытаньне аб пабудове калодзеяя на базарнай плошчы ўздымалася нават на райзьезьдзе Саветаў. Калі толькі было ўведзена самаабкладаньне, дык сяляне ў першую чаргу пастанавілі пабудаваць калодзезь. Меркавалі пабудаваць звычайны вялікі калодзезь, але РВК не згадзіўся.—Як гэта ў мястэчку, будучым горадзе, будаваць звычайны калодзезь, трэба пабудаваць добры. Сяляне не спрачаліся.

РВК закупіў бэтонавыя кругі і помпу, калодзезь зрабілі і пайшлі пампаваць ваду. Рады сяляне, але не надоўга, бо калодзезь праз два тыдні сапсаваўся і ніхто ў ім вады не бярэ. Лаяць сяляне Райвыканкомаўцаў за дапамогу і кажуць: —Калі-б просты зрабілі, то воду мелі-б, а калі захацелі панскага, то будзем насіць ваду зноў за вярсту.—І носяць.

Там-жа ў Ельску насельніцтва пяць тысяч чалавек, але бані ня было. За самаабкладаньне парашылі пабудаваць баню. Тэхнік сказаў, што на баню для такога мястэчка трэба ня менш тысячы рублёў. —Што тысячу, мы табе за тысячу пяць бань пабудуем—кажуць райвыканкомаўцы. Баню пабудавалі і каштавала яна 500 рублёў, але як першы раз затапілі, дык загарэлася. Пажар патушылі і баня не згарэла, але і ня мыюцца ў ёй, бо баяцца.

Там-жа ў Ельску за самаабкладаньне парашылі пабудаваць пажарны хлеў. Купілі хату за 500 рублёў, а як пачалі разьбіраць, то яна пасыпалася і цяпер прыходзіцца дакладаць новы матар'ял.

Сяляне вельмі не здаволены такім скарыстоўваньнем сродкаў самаабкладаньня.

Вас. Дубовы.

СРОДКІ НА ДАРОЖНАЕ БУДАЎНІЦТВА.

Гомель, 24-6. У новым апэрацыйным годзе мяркуецца затраціць на шляхавае будаўніцтва ў акрузе 916 тысяч рублёў. З паказанай сумы будзе затрачана 50 тысяч рублёў на пракладваньне дарогі да прадпрыёмстваў Рэчыцы, 30 тысяч на дарогу да новага сельска-гаспадарчага заводу, 30 тысяч на дарогу да прадпрыёмстваў Нова-Беліцы і 200 тысяч руб. на аднаўленьне хальчанскага маста; астатак сумы пойдзе на рамонт і пабудову дарог, мастоў у райёнах акругі.

Падрыхтоўка настаўнікаў.

Ворша, 24-VI. Згодна пяцігадовага пляну школьная сетка акругі павінна павялічыцца ў гэтым годзе на 167 камплектаў. У сваю чаргу гэта патрабуе 250 чалавек настаўнікаў. Але Наркамасьветы зможа даць толькі 130 чалавек з свайго рэзэрву. Такім чынам зьяўляецца патрэба падрыхтаваць настаўнікаў сваімі сіламі ў [illegible]

A. H.

Зьнішчылі лес.

Пра драпежніцкае зьнішчэньне лесу ў Падсельскім сельсавеце Чачэвіцкага райёну пісалася ў газэце „Сав. Беларусь" яшчэ ў 1927 годзе, але справа ўся гэта недзе марынуецца.

Лясок гэктараў 10, у якім сустракаліся [illegible] да 200 год, знаходзіўся ў карыстаньні Падсельскага КСТУ, старшынёй якога быў [illegible] Ніка. [illegible] КСТУ Пу[illegible] ...ыкаў рас[illegible] ...араньня це[illegible] ...галіся адны [illegible] ...ышла, што [illegible] ...ты лес, па[illegible] с.-с., а ў [illegible] Калі па[illegible] ...ць, то стар[illegible] Сібір ра[illegible] ...кія акрамя [illegible] грамадзкія [illegible] ...аў ня стаў [illegible] і сам тут [illegible] 10 гэкта[illegible] грошай.

К.

Ліквідуем непісьменнасць.

Гомель, 24-6. [illegible]

Кантрактацыя жыта.

Гомель, 24-6. 15 ліпеня сельска-гаспадарчая кааперацыя выступае да кантрактацыі жыта. Намячаецца закантрактаваць [illegible] райёне— [illegible] Буда-Кашалёўскім—[illegible], Гомельскім—[illegible], Лоеўскім—[illegible], [illegible]аравіцкім—[illegible], Хойнікскім—[illegible] [illegible] будуць [illegible] кантрак[illegible] ужываліся [illegible]ьні.

Без статутаў.

Магілеў, 22-6. [illegible] ...аднаведную колькасьць статутаў.

Квін.

Прапалі білеты і грошы.

(Калінкавіцкі р., Мазырскай акр.).

[illegible] ...ку Калінка[illegible] ...эю, устана[illegible] ...умовай, што [illegible] ...грыш на 10 [illegible] ...ў выйграў[illegible] білеты. [illegible] камсамоль[illegible] ...усе распаў[illegible] ...ма, ня гледзя[illegible] два месяцы, [illegible] Аказваецца, [illegible] ...арні т. Слуцкі, [illegible] ...лётарэя. Трэба што небудзь зрабіць, каб паправіць справу.

Ландо.

Няма працы.

(Меншчына).

У Станькаўскім с. савеце Койданаўскага р-ну праца занепала ў параўнаньні з мінулым годам. У некаторых вёсках сродкі па самаабкладаньню не спагнаны яшчэ за мінулы год. У вёсках—Станькава, Кляноўка сродкі па самаабкладаньню на пабудову грэблі і маста ўжо спагнаны даўно, але грошы недзе ляжаць у старшыні с.-савета, а да пабудовы грэблі і маста зусім не прыступаюць. Сяляне ўжо скардзяцца, што сэзон пройдзе, а маста і грэблі ня будзе.

Агранамічны мінімум, намечаны на перавыбарах с.-савета, ня выконваецца. Культкамісія працуе слаба, культурныя сілы вёскі не скарыстоўваюцца. Рэвкамісія ў працу с.-савета з пачатку году да гэтага часу не заглядала. Вучот аб'ектаў ападаткаваньня праводзіцца без уцягненьня і зацікаўленьня беднаты. Тут магчымы хібы і нават укрыцьце аб'ектаў кулакамі і заможнікамі. Нават сам старшыня с.-савету т. Барташэвіч кажа, што з кулакамі трэба „мягчэй", трэба ім пайсьці на ўступкі. Наогул, скардзіцца беднага, што с.-с. знаходзіцца пад уплывам багацейшых і баіцца іх.

У хуткім часе неабходна зрабіць рэвізію працы с.-савету па ўсіх галінах і даць напрамак. Неабходна выконваць і наказы, дадзеныя дэлегатамі пры перавыбарах с.-савету.

А. З.

Курсы пры Мар'іна-Горскім С.-Г. Тэхнікуме.

(Пухавіцкі р., Менскай акругі).

Закончылася канфэрэнцыя асьветнікаў Пухавіцкага райёну. За сродкі праезду на канфэрэнцыю асьветнікі вырашылі адчыніць шасьцідзённыя с.-г. курсы пры Мар'іна-Горскім Тэхнікуме дзеля паглыбленьня сваіх ведаў у сувязі з пяцігадовым плянам гаспадарчага будаўніцтва.

РВК адгукнуўся на гэту справу. Са свайго боку ён адпусьціў на ўтрыманьне курсаў 120 руб., мясцком—30 руб. і 150 руб. праязных ад асьветнікаў, што агулам складае суму ў 300 руб.

Курсы распачаліся з 8-га чэрвеня. На іх зьявілася 90 асьветнікаў.

З боку школьнай рады Мар'іна-Горскага Тэхнікуму асьветнікі спаткалі поўнае падтрыманьне.

Дырэктар тэхнікуму т. Лазараў і настаўнікі Пятроў, Пратасэвіч, Каржанеўскі і Бараноўскі чытаюць лекцыі па гародніцтву, садоўніцтву і паляводзтву. Лекцыі выкладаюць дармова, у парадку грамадзкай працы.

Гаспадарчая камісія тэхнікуму пад кіраўніцтвам т. Кастрыцкага і іншых студэнтаў дапамагла наладзіць харчаваньне курсантам. Утрыманьне кожнага курсанта каштуе ў суткі 55 кап.

Лекцыі праводзяцца тэарэтычна і практычна, што дасьць поўнае ўяўленьне самых важных галін па с.-гаспадарцы. Пажадана такія курсы ўтвараць часьцей, вядома, пры дапамозе нашых райённых устаноў.

І. Дубок.

Член выканкому Мопру ў Гомелі.

ГОМЕЛЬ, 22-VI. Прыехаў з Амэрыкі член выканкому МОПР'у—Вільсон. Тав. Вільсон выступае на прадпрыёмствах акругі з дакладам аб белым тэрорры ў Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатах. Працоўныя наладжваюць т. Вільсону ўрачыстае спатканьне і робяць дадатковыя адлічэньні ў карысьць МОПР'у.

РВК ЗАСНУЎ.

(Прапойскі райён, Магілеўскай акругі).

Прапойскі райвыканком нічога ня робіць у галіне сацыялістычнага спаборніцтва. Гэта пытаньне не абгаварвалася ні на пасяджэньнях РВК, ні на вытворчых нарадах, якія адбыліся за гэты час. А іх адбылося шмат.

Калі Прапойскі райвыканком прачнецца і пачне працу?

Падарожны.

ПРАВЯЛІ ВУЗКАКАЛЕЙКУ.

БАБРУЙСК, 19-VI. На цагельнях Бабруйскага прамысловага трэсту у апошні час пабудавана вузкакалейка. Дзякуючы гэтаму мерапрыемству выпрацаўка цэглы павялічваецца на паўмільёна штук у год і апрача таго ад гэтага мерапрыемства атрымоўваецца эканомія сродкаў па дастаўцы цэглы на будаўніцтва.

Праца Аўтадору.

Бабруйск, 22-VI. Бабруйскі Аўтадор разварочвае сваю работу. У апошні час Аўтадор даў заяўку на здабыцьцё 20 аўта-машын. Апрача таго з 1 ліпеня ён арганізоўвае спэцыяльныя курсы для падрыхтоўкі шофэраў. Курсы разьлічаны на 150 чалавек.

Фэльетон.

Набліжаецца апошняе спатканьне.

Пэнсіянэрка Гомельскага акрсабесу т. Майнбург Сора з дня ў дзень вандравала па гомельскіх установах, каб атрымаць невялічкі пакой...

Колькі кілёмэтраў яна прайшла, колькі давалася ёй абяцаньняў, колькі разоў яна чула ветлівае—„прыходзьце праз тыдзень"—аб гэтым можа сказаць толькі сама Майнбург.

Страціўшы ўсякую надзею вырашыць сваю справу на месцы, т. Майнбург зьвярнулася ў ЦВК БССР з просьбай зрабіць уплыў на савецкіх працаўнікоў яе роднага гораду.

23 ліпеня 1928 г. сэкратарыят ЦВК даў указаньне Гомельскаму акрвыканкому зьвярнуць увагу на матар'яльнае становішча інвалідкі і даць ёй па магчымасьці кватэру.

Атрымалі ў Гомелі гэтую адносіну. Прачыталі, і... загаварыла ў людзей сумленьне. А як загаварыла, дык апарат запрацаваў з такою „чоткостью" і хуткасьцю, што аж дзіва...

Мы ўжо прызвычаіліся, што паперка з установы ў установу „ползет" тыднямі. Скажам, трэба табе на заяве паводле рэзалюцыі атрымаць яшчэ пару рэзалюцый, дык чакай месяцы, а ў Гомелі... За дзень шэсьць рэзалюцый і ўсе ў тэрміновым парадку.

Вось яны:

„Завед. Комхозом. Необходимо предоставить комнату в срочном порядке. Муха. 25-7-28 г.".

„Т. Родину. Удовлетворить (подпіс) 25-7-28 г.".

„Квартиры распределяет рабочая комиссия, до вторника не будет заседания комиссии Родин. 25-7-28 г.",

— „Т. Каровину. Выяснить вопрос с данной гражданкой и при первой возможности нужно удовлетворить" (подпіс).

— „На сегодняшний день комнат нет". (подпіс).

Як бачыце, у гомельскіх б[...] таў было самае шчырае жадань[...] „благодетельствовать" няшчасную [...] лідку, але перашкодзіла апошня[...] залюцыя...

Прайшоў „сегодняшний день"[...] гортвалася кампанія самакрыт[...] мельчане заняліся барацьбой за [...] кую» працу савецкага апарату [...] ужо было не да інваліды Майн[...]

А для інваліды пачалася [...] кампанія па... вандраваньні з [...] ў аддзел, ад аднаго чыноўніка, [...] гога.

Зноў кілёмэтры, зноў абя[...] зноў ветлівыя адказы: «заходзьц[...] тыдзень»..

Набліжалася лета 1929 году, і чыстка-савецкага апарату ад кітчыкаў, бюракратаў і рознай гнілі. Інвалідка Майнбург спадзя[...] што з прыходам кампаніі чыстк[...] чыцца яе кампанія вандраваньн[...] яна памылілася...

Зморная сваёй бясконцай ка[...] ай, Майнбург зноў піша заяву ў [...] БССР., зноў просіць вышэйшыя [...] ны ўлады зрабіць уплыў на гоме[...] валакітчыкаў, а ў Гомелі...

Атрымаўшы сур'ёзную перасы[...] з цэнтру, зноў праяўляць надзв[...] ную энэргію на адзін дзень, зн[...] пэцкаюць паперку, рэзалюцыямі [...] пакояцца...

Супакояцца да спатканьня з [...] ча-Сялянскай Інспэкцыяй, да [...] каньня з інвалідкай Майнбург у [...] сіі па чыстцы апарату...

Для кагосьці з гомельскіх ва[...] чыкаў набліжаецца гэтае спат[...] і яно будзе для іх апошнім днё[...] цы ў савецкім апараце...

В. Зайц[...]

НЕДАХОПЫ У СПРАВЕ КАЛГАСНАГ[А] БУДАЎНІЦТВА.

ПАГРОЗА НЕДАВЫКАНАНЬНЯ ПЛЯНУ ПА ЗЕМЛЯЎПАРАДКАВАНЬНІ НОВА-ЎТВОРАНЫХ КАЛГАСАЎ.—АДСУТНАСЬЦЬ КІРАЎНІЦТВА І ПАВЕДНАЙ АГРАДАПАМОГІ.—КРЭДЫТЫ НЕ ЗАЎСЁДЫ ІДУЦЬ ПА ПРЫЗНАЧЭНЬНІ.

Праведзенае Белкалгассаюзам абсьледаваньне становішча калгасаў у некаторых акругах і райёнах БССР выявіла шмат дэфэктаў як у галіне арганізацыйнай, так і ў напрамку чыста практычным. Сюды адносяцца недахопы слабага кіраўніцтва і слабай аградапамогі з боку аграпэрсаналу, несваечасовае атрыманьне крэдытаў, пагроза недавыкананьня пляну землеўпарадкаваньня і г. д.

Як агульнае правіла, калгасы Віцебскай акругі зьяўляюцца надзвычайна дробнымі. Ёсьць калгасы, якія яднаюць 5-8 сем'яў і маюць у сярэднім да 60 гэкт. зямлі. На 1 чэрвеня ў Віцебскай акрузе было арганізавана 95 новых калгасаў на 8516 гэкт. (заданьне было арганізаваць 40 калгасаў на 5700 гэкт.).

У Віцебскай акрузе адчуваецца недахоп у каморніцкіх сілах. Хоць акрза і запэўняе, што ўсе калгасы будуць земляўпарадкаваны, але пакуль што тэмп земляўпарадкаваньня калгасаў разгортваецца ня досыць шпарка. Калі гэтак справа будзе цягнуцца і далей, дык плян земляўпарадкаваньня калгасаў ня будзе выкананы. Гэткі-ж самы малюнак і ў Барысаўскім райёне. Напрыклад, с.-г. арцель імя т. Чарвякова ў працягу 2 год сеяла на даўнейшых палосках, і нават сёлета ярына засеяна паранейшаму.

Амаль ва ўсіх акругах калгасы слаба абслугоўваюцца спэцыялістамі. У Барысаўскім райёне адзін куставы аграном павінен абслужыць 18 калгасаў, якія часта знаходзяцца на далёкай адлегласьці. У Азярышчанскім райёне, Віцебскай акр. справа абстаіць значна горш: там усяго 1 райённы [...]ном і 1 памоцнік-практыкант.

Вось характэрны прыклад [...] „абслугоўваньня". Панкратаўскае [...] ліярацыйнае т-ва ўжо ў працягу [...] вядзе асушэньне сваіх балот, але [...] ца фактычна ідзе самапасам. Кул[...] тэхнік наяжджае вельмі рэдка; с[...] праводзяць асушэньне балот па інс[...] цыі, якая даецца за вочы.

Пры такім інструктаваньні [...] культур-тэхніка мэліярацыя балот [...] пасоўваецца наперад. Бываюць як[...] такія выпадкі, калі культур-тэхн[...] парады за вочы, як угнойваць і [...] ваць асушаныя вучасткі, а агр[...] забараняе гэта рабіць.

У часе вясеньняй сяўбы бы[...] ныя перабоі, якія шкодна адбів[...] на ходзе кампаніі. У Віцебскай а[...] несваечасова пераводзіліся крэдыт[...] хапала крэдытаў на набыцьцё раб[...] жывёлы.

Нейкая мешаніна вышла ў не[...] рых мясцох з атрыманьнем сарт[...] насеньня.

У некаторых калгасах чам[...] кантрактуецца ўвесь пасеўны пля[...] гэтай глебе бываюць часта су[...] кур'ёзы, якіх у далейшым трэба [...] шуча ўнікаць.

Амаль ніхто не сачыць за тым, [...] праводзіцца будаўніцтва ў калга[...] як выкарыстоўваюцца крэдыты. Ве[...] важным пытаньнем зьяўляецца [...] вільнае вядзеньне рахункаводзтва[...] яно пакуль што вельмі кульгае ў [...] падарках.

УРАД ТРЭЦЯЙ ПАРТЫІ БУРЖУАЗЕІ.

У выніку новых выбараў Англія зноў ашчасьліўлена рабочым урадам. Але ніколі яшчэ перамога рабочай партыі так мала ня была перамогай рабочае клясы. Самі правадыры не прэтэндавалі на прадстаўніцтва рабочае клясы. У сваіх прадвыбарчых выступленьнях ды й раней Макданальд і яго прыяцелі заўсёды гаварылі аб «нацыі», аб ахове інтарэсаў «нацыі», і асуджалі тых, якія высоўвалі лёзунг аб „клясе" Сама выбарчая праграма рабочае партыі наўмысьля была складзена так, каб ніхто ня мог абвінаваціць яе ў клясавай пазіцыі. Яна была складзена так, каб улавіць галасы ўсіх тых, хто быў нездаволен кансэрватыўным урадам. Менавіта на гэтым, а не на лёзунгах, адпавядаючых патрэбам рабочае клясы, рабілі сваю стаўку Макданальд і яго таварышы. Пяць год кансэрватыўнага рэжыму былі сапраўднымі ліхімі гадамі ня толькі для рабочае клясы, але нават для значнай часткі буржуазеі. Гэты рэжым націскаў на ўсю ангельскую грамадзкасьць, як магільная пліта, і нават некаторыя кансэрватыўныя колы былі нездаволены ім. Абурэньне супроць гэтага рэжыму павінна было быць моцнае.

У старыя часы, калі яшчэ ня было рабочае партыі, абурэньне з вялікай сілай ударыла-б па кансэрватарах і прывяло-б да ўлады лібэральны ўрад з вялікай большасьцю. Так было на выбарах у канцы 1905 г. Але тады лібэральная апазіцыя была больш яскравай, чымся сучасная апазіцыя рабочае партыі. Пры безаўтарытэтнасьці апошняй і пры не стараньні дагадзіць магчыма больш шырокаму колу дробнабуржуазных выбаршчыкаў, рабочая партыя не змагла так прыняць масу апошніх, як гэта ўдавалася якому-небудзь Гладстону. Рабочая партыя магла толькі прыцягнуць выпадковыя элемэнты буржуазнай інтэлігенцыі і дробнай буржуазеі, але не прыцягнула да сваіх урнаў нават усёй рабочай клясы. Падрабязны аналіз выбарчых галасоў у прамысловых райёнах, мабыць, паказаў-бы, што частка рабочых усё-ж заставалася ў буржуазным лягеры, у прыватнасьці, у тых індустрыях, якія карыстаюцца нізкімі мытамі, нават галасавалі за кансэрватараў. Ні перамога рабочае партыі, ні паражэньне кансэрватараў ня былі такія вялікія, як аб гэтым пісалася ў розных газэтах. Нельга гаварыць аб разгроме кансэрватыўнай партыі, якая атрымала толькі нязначна меншую колькасьць мандатаў, чымся рабочая, а сабрала галасоў нават болей. Нельга таксама гаварыць аб рашучай перамозе рабочае партыі, якая ня здолела атрымаць нават абсалютнай большасьці. Фактычна, як Бальдвін зусім у духу ангельскіх парлямэнцкіх традыцый заўважыў, маятнік толькі пахіснуўся ад аднэй партыі да другой; прычым гэта другая ня больш адрозьнівалася ад першай, чымся ў свой час адрозьніваліся лібэралы ад тых жа кансэрватараў.

Асноўны вурок гэтых выбараў зьяўляецца іменна ў тым, што рабочая партыя паўстала перад усім сьветам, як канчаткова аформленая трэцяя партыя буржуазеі. Не дарма карэспандэнт буржуазнай нямецкай газэты, які меў гуртку з Макданальдам на другі дзень пасьля яго перамогі, у канцы свайго артыку робіць заўвагу: «Ангельскаму народу (чытай буржуазеі) у агульным і цэлым няма падставы баяцца чаго-небудзь з боку Макданальда — ён вельмі разумны і вельмі практычны, каб якімі-небудзь лішнімі, сьпешнымі мерамі стварыць якую-небудзь зьмену». Буржуазны карэспандэнт на сто процантаў мае рацыю: ніякіх зьмен рэжым Макданальда ня дасьць, бо гэта той-жа рэжым, які быў-бы ўстаноўлен пры лібэральным урадзе. Лібэралізм зышоў са сцэны таму, што рабочыя ад яго адхіснуліся і ўсталі пад новыя сьцягі сваёй уласнай партыі. Але паколькі да рабочых—прыхільнікаў рабочай партыі зараз далучыліся шматлікія буржуазныя элемэнты і атрымалі пераважную большасьць у кіруючых яе колах, становішча па сутнасьці засталося такім-жа, якое існавала і да яе зьяўленьня. Розьніца толькі ў тым, што зараз у значных пластох рабочых ёсьць яшчэ ілюзія, што ў іх ёсьць свая партыя.

Ангельская рабочая маса многаму навучылася за апошнія трыццаць год, г. зн. з таго часу, як стварылася рабочая партыя. Але яна ўсё яшчэ—пад шматвяковымі ўплывамі парлямэнцкага фэтышызму, усё яшчэ верыць у парлямэнцкую апазіцыю і галасуе за яе, калі бясслаўныя дні партыі, якая стаіць ля ўлады, набліжаюцца да канца. У даным выпадку вялізная маса рабочых ня толькі верная старым традыцыям галасавала за апазіцыю таму, што яна была апазіцыяй, але нават ня будучы ўпэўнена ў здольнасьці яе выканаць дадзеныя абяцаньні, усё-ж галасавала за яе, каб тым вярней пазбавіцца ад кансэрватараў. Некалі гэтаксама было і з самой рабочай партыяй, калі рабочыя выбаршчыкі, шмат разоў ашуканыя лібэраламі, ня спынялі галасаваць за іх, каб забясьпечыць сябе супроць чорнай рэакцыі іх ворагаў. Патрэбна было, каб добра струханула вайна, каб высунуць рабочую партыю на авансцэну і зрабіць яе здольнай да апазіцыі. Перш усяго рабочая партыя ня будзе здавацца гэткаю і будзе адсунута на задні плян, як гэта здарылася і з лібэральнай партыяй, патрэбны будуць новыя ўзрушэньні і новыя клясавыя бойкі.

Зусім натуральна, што камуністычная партыя не магла заваяваць на выбарах ніякіх парлямэнцкіх пазіцый пры такім становішчы справы. Пры бясспрэчным палявеньні буйных пластоў ангельскага пралетарыяту, жаданьне як мага хутчэй вызваліцца ад кансэрватыўнай рэакцыі было ўсё-ж мацней, чымся абурэньне капіталістычным ладам наогул, і ў выніку—камуністычная партыя, ідэі якой прызнаваліся абсалютна правільнымі, не атрымала і дзесятае часткі таго падтрыманьня, якое яна магла-б атрымаць, калі-б пытаньне аб спыненьні гэтай рэакцыі не стаяла для ангельскіх рабочых на першым пляне. Рабочая кляса Англіі яшчэ павінна будзе пераканацца ў мізэрнасьці тэй дыстанцыі, якая аддзяляе рабочую партыю ад кансэрватыўнай, раней, чымся яна зразумее тую ісьціну, якую прапаведывалі яшчэ старыя чартысты, а іменна, што лягчэй і мэтазгодней вырваць гнілое дрэва з карэньнем, чымся старацца абцінаньнем яго нягодных галін і прывіўкаю новых паправіць іх.

Бясспрэчна, урад Макданальда ўнясе не малую долю ў палітычную асьвету ангельскай рабочай клясы. Слабасьць ідэёвая і дзейная, будзе адрозьніваючай яго рысай. Для кожнай праблемы ён створыць якую-небудзь арганізацыю для вывучэньня, і ні па адной ён ня прыме рашэньня, якое чым-небудзь будзе адрозьнівацца ад рашэньня любога лібэральна-буржуазнага ўраду. Як відаць, цэнтр вагі сваёй «рэфарматарскай» дзейнасьці ён перанясе ў галіну замежнай палітыкі. Ён захоча ўрэгуляваць сапсутыя ўзаемаадносіны з Амэрыкай, якія моцна непакояць буржуазную грамадзкую думку ў Англіі, і спрабуе аслабіць францускі ўплыў на ангельскую дыплёматыю. Але і ў той і другой галіне ён усё-ж пераканаецца, што стараньні не даюць пажаданых вынікаў. Супярэчнасьці паміж імпэрыялістычнай Англіяй і імпэрыялістычнай Амэрыкай вельмі глыбокія і прынцыповыя, каб іх можна было замазаць, як ён марыць, прыгожымі словамі. Пры наяўнасьці-ж гэтага антаганізму, «сардэчная згода» з Францыяй зьявіцца і для яго нямінучаю. А гэта азначае, у сваю чаргу, працяг тэй-жа лініі ў адносінах да Нямеччыны, якая праводзілася ў апошні час яго папярэднікамі. Адзіная галіна, у якой ён можа пахваліцца ініцыятываю, гэта—галіна зносін з Савецкім Саюзам. Можна было-б спадзявацца, калі-б ён мог абмежаваць сваю задачу стрыманьнем рабочай клясы, што ён і тут пачаў-бы хістацца і марудзіць, як гэта было ў 1924 годзе. Але тая абставіна, што вельмі значныя гандлёва-прамысловыя колы, у тым ліку і колы кансэрватыўныя, стаяць за самае тэрміновае аднаўленьне зносін з рынкам СССР, дасьць яму, бясспрэчна, адвагу і павялічыць рашучасьць да энэргічнай дзейнасьці. Праўда, Макданальд і адносна гэтага ня раз гаварыў двухсэнсовыя рэчы, якія вельмі напамінаюць яго стары сказ аб тым, што ён не пацерпіць «малпавых штучак». Аднойчы ён нават заявіў, што пастараецца раней урэгуляваць спрэчныя пытаньні з СССР, датычныя рэвалюцыйнай прапаганды і старых даваенных фінансавых прэтэнзій. Адзнак, доўга цягнуць з аднаўленьнем зносін з Савецкім Саюзам ён наўрад ці зможа, а іменна ў гэтай галіне трэба чакаць ад яго эфэктных гэстаў. Бясспрэчна, гэтыя гэсты будуць папулярны. Можна нават думаць, што самі кансэрватары будуць таемна вітаць гэты крок, які расьсячэ, нарэшце, завязаны імі недарэчны вузел.

Але на гэтай папулярнасьці ўрад Макданальда доўга ня зможа пратрымацца. Асабліва хутка ён будзе траціць папулярнасьць у рабочых масах, бо аднаўленьне зносін з СССР не перашкодзіць, а наадварот, яшчэ больш падштурхне яго, каб дагадзіць буржуазеі, да цкаваньня СССР і прыдушэньня ў рабочай клясе ўсякай праявы салідарнасьці з рэспублікай саветаў. І, прымаючы пад увагу, што ўрад Макданальда нічога рэальнага ня зробіць у галіне ўнутранай палітыкі, а, наадварот, будзе дзейнічаць супроць рабочае клясы з няменшай рашучасьцю, чымся ў 1924 годзе, дык у настроі рабочае клясы бясспрэчна будзе расчараваньне. Гэта расчараваньне будзе да пэўнай ступені нэўтралізавацца тым, што ўрад Макданальда ўсё-ж ня будзе мець пераважнай большасьці і зможа заўсёды спасылацца на парлямэнцкія абставіны, якія нібыта не далі яму магчымасьці працаваць з самастойнасьцю, з якой-бы ён жадаў. Прымаючы пад увагу, што тэрмін яго знаходжаньня ля ўлады ня можа быць вельмі доўгім, пры новых выбарах зможа зноў ашукваць рабочых т[...] мачэньнямі адносна мінулага і нов[...] абяцаньнямі адносна будучага, к[...] толькі за гэты час не адбудуц[...] якія-небудзь абвастрэньні ва ўнут[...] ным або надворным становішчы А[...] гліі, якія паскораць працэс вы[...] пяваньня клясавай самасьвядомасьці пралетарыяту. А гэтыя абвастрэн[...] прыдуць. Што такія абвастрэн[...] нямінучы, падказваецца ўсімі эка[...] мічнымі і палітычнымі абставі[...] мі Англіі, дзе занепад прамысл[...] васьці і выклікаемае ім імкнен[...] не капіталістычнай клясы да р[...] цыяналізацыі і наогул да перакл[...] даньня выдаткаў па захаваньні сва[...] пазіцый на рабочую клясу нямінуч[...] вядзе да цяжкіх канфліктаў як ун[...] тры краіны, так і за межамі яе. [...] раз пры рабочым урадзе, які імкнецц[...] дагадзіць буржуазеі, гэтыя канфлікт[...] набудуць асабліва востры характар [...] створаць рэвалюцыйны настрой у ра[...] бочай клясе, які падарве становішч[...] рабочае партыі, як ён у свой час па[...] дарваў становішча лібэралізму. У такі[...] варунках лёзунгі камуністычнай пар[...] тыі знойдуць сабе зусім іншы водгу[...] чым зараз, і расчараваньне ў рабоча[...] партыі прывядзе да масавага адыход[...] ад яе і да ператварэньня ангельска[...] кампартыі ў масавую партыю, у пра[...] вадыра ангельскага пралетарыяту.

М. І.

Асьветнікі вышлі на сацыялістычнае спаборніцтва.

ЗА ПАЛЕПШАНЬНЕ ПРАЦЫ ШКОЛ, ЗА НАРМАЛЬНЫ НАВУЧАЛЬНЫ ГОД. ЗА СТОПРОЦАНТНЫ АХОП ДЗЯЦЕЙ БАТРАКОЎ І БЕДНЯКОЎ ШКОЛАЙ. ЗА ПОЎНАЕ ЗЬНІШЧЭНЬНЕ НЯПІСЬМЕННАСЬЦІ СЯРОД НАСЕЛЬНІЦТВА, ЗА МАСАВУЮ КУЛЬТУРНА-ВЫХАВАЎЧУЮ ПРАЦУ, ЗА НОВЫ, БЕЗРЭЛІГІЙНЫ БЫТ!

Настаўнік Навахацкі падаў прыклад.

(Капаткевіцкі р., Мазыршчына).

[illegible]ананьне пяцігадовага пляну па [сацыя]лістычнаму будаўніцтву патрабуе [макс]імум энэргіі і рэвалюцыйнага энтузіязму ад усіх працаўнікоў нашых [...]. Няхай ўвагі ў выкананьні [...] працы патрэбна зьвярнуць і [...]ніку. Асьветнік наогул і вясасабліва павінен прааналізаваць працу за мінулы год, каб не дапусьціць у будучым годзе тых хібаў, якія ёсьць у мінулым годзе. [...]ьце прадукцыйнасьці працы, [...]эньне ва ўсіх галінах грамадзкай працы сярод процоўнага насельніцтва павінна прыцягнуць увагу [...]ніка, раймэтбюро і райвясц[...].

[Бо]льшасьць асьветнікаў Капаткевіцкага раёну асазналі пастаўленыя [...] імі кампартыяй і сав. уладай [за]дач.

[На]стаўнік Чалюшчавіцкай школы Навахацкі А. А. падаў заяву ў райсекцыю аб дапамозе яму выпрацаваць умовы для выкліку на сацыялістычнае спаборніцтва школ раёну. [Умовы] былі выпрацаваны і перанесены Навахацкім для абгаварэньня [на агу]льны сход асьветнікаў раёну. [Бы]лі прапанаваны наступныя [ум]овы:

Прыхтавацца грунтоўна да навучальнага 1929-30 году:

а) правесьці рамонт будынкаў і [...] б) скласьці гадавы вытворчы [плян], в) правесьці кампанію за своечасовую пасылку дзяцей у школы з [найбол]ьшым ахопам дзяцей беднаты ў [...] школы.

[Давес]ьці працаздольнасьці навучальнага году да 200 працоўных дзён. [З]ьнішчыць пропускі заняткаў [без] уважлівых прычынах з боку навучняў і зьменшыць да мінімуму [пропу]скі заняткаў у школе па ўсякіх [ін]шых прычынах. Дабіцца найменшай колькасьці пропускаў заняткаў з боку вучняў. Правесьці тры бацькоўскія сходкі з пастаноўкай на іх пытаньняў навучальна-выхаваўчага характару, апрача іншых. Дабіцца зьніжэньня адсеву са школы вучняў да 10 проц. у адносінах да ўсяго ліку вучняў і зьніжэньня другагодніцтва да 10 проц. Арганізаваць пры школе і наладзіць працу камітэту дапамогі школе. Рэгулярна складаць рабочыя пляны і прапрацаваць праграмны матар'ял. Дабіцца рэгулярнасьці і эфэктнасьці ў працы вучнёўскага самакіраўніцтва і яго камісій (культурнай, санітарнай, грамадзкай). Найлепш наладзіць клясавае інтэрнацыянальнае і антырэлігійнае выхаваньне. Стварыць куток „Бязбожніка" і ўцягнуць у гурток прыхільнікаў бязбожнікаў 50 проц. вучняў старэйшых груп. На ўздыму сельскай гаспадаркі і падняцьцю ўраджайнасьці, калектывізацыі вёскі дабіцца: а) арганізацыі дасьледчага вучастку пры школе, б) арганізаваць і наладзіць працу с.-г. гуртка, в) дапамагчы правядзеньню ў жыцьцё аграмінімуму, г) павялічыць процант каапераваньня насельніцтва. Дабіцца выпіскі аднэй газэты на кожныя пяць двароў школьнага раёну. Дабіцца ліквідацыі няпісьменнасьці ў калгасах, саўгасах і рабочых прадпрыёмствах у радыусе 2 кілёмэтраў ад школы.

Пасьля абгаварэньня умоў на заклік Чалюшчавіцкай школы ўступіць у спаборніцтва шэсьць двукамплектных школ раёну падпісалі дагавор на вышэйзазначаных умовах, а іншыя школы ў ліку 16 падпісалі дагаворы на другіх больш лёгкіх умовах.

Агульная сходка сяброў саюзу прац. асьветы Капаткевіцкага раёну выклікае на сацыялістычнае спаборніцтва школ—школы суседняга Азарыцкага раёну, Мазырскай акругі.

Аз—ша.

Клічаўцы выклікаюць асьветнікаў Сьвіслацкага раёну.

(Клічаўскі р., Бабруйшчына)

Магутныя хвалі сацыялістычнага спаборніцтва не абмінулі і асьветнікаў Клічаўскага раёну.

На сваёй апошняй канфэрэнцыі, падлічыўшы праробленае за год, асьветнікі аднагалосна прынялі пастанову ўступіць у сацыялістычнае спаборніцтва, выклікаўшы на гэта асьветнікаў суседняга Сьвіслацкага раёну. У спаборніцтве зьвяртаецца ўвага на гаспадарчае палепшаньне школ, на своечасовасьць пачатку і заканчэньня заняткаў з нармальнаю нагрузкаю школы вучнямі, на адшуканьне крыніц павялічэньня сродкаў дапамогі вучнямі для большага ўцягненьня батрацка-бядняцкае і серадняцкае часткі, на ўзьняцьце пасьпяховасьці і зьмяншэньне другагодніцтва.

Выдатнае месца займаюць пункты за ўзмацненьне антырэлігійнага і інтэрнацыянальнага выхаваньня ў школе і за змаганьне з праявамі кулацкіх настрояў, нацыянальнае розьні.

Вялікая ўвага аддаецца пытаньням падвышэньня ўраджайнасьці, калектывізацыі вёскі, узмацненьню тэмпу ліквідацыі няпісьменнасьці ды інш.

Не забыліся асьветнікі і пра такія моманты, як падвышэньне кваліфікацыі і замацаваньне пэўнае клясавае ідэалёгічнае ўстаноўкі.

Сур'ёзна, спраўна падыходзілі асьветнікі ў абгаварэньні кожнага пытаньня. Падлічалі ўсе магчымасьці за і супроць пасьпяховага выкананьня таго ці іншага пункту ўмовы.

Спаборніцтва павінна распачацца пасьля летняга адпачынку.

М. Н.

Выклік горацкіх асьветнікаў прымаем.

(Мсьціслаўскі р., Аршанскай акр.).

Раённая канфэрэнцыя асьветнікаў Мсьціслаўшчыны прымае выклік горацкіх асьветнікаў уступіць у сацыялістычнае спаборніцтва з дадаткам да высунутых горацкімі асьветнікамі пунктаў наступнага:

Зьліквідаваць няпісьменнасьць у раёне на працягу 1929-30 навучальнага году сярод дарослага насельніцтва ўзросту 12-35 год на 100 проц.

100 проц. правядзеньне комплекснай сыстэмы выкладаньня ў вясковых школах-прымітыўках.

Перайсьці на актыўныя мэтады выкладаньня ў школах раёну наогул і ў старэйшых канцэнтрах сямігодак у асаблівасьці.

З 1929-30 навучальнага году недапускаць адсеву вучняў дзяцей беднаты і батрацтва, аказваючы ім матар'яльную і акадэмічную дапамогу.

Зьнізіць другагодніцтва ў школах да 4 проц.

Давесьці навучальны год для вясковых школ-прымітывак да 210 дзён і да 225 дзён у сямігодках і гарадзкіх прымітыўках.

Засяваць пры кожнай сямігадовай школе майстэрні і працу ў іх увязаць з праграмным матар'ялам.

Асьветнікі Мсьціслаўшчыны ў сваю чаргу выклікаюць на сацыялістычнае спаборніцтва асьветнікаў Аршанскага, Дубровенскага і Копыскага раёнаў.

Камісія па складаньні умоў спаборніцтва.

Уцягнем дзяцей батракоў і беднякоў у школу.

(Юравіцкі раён, Мазырск. акругі).

Адбылася канфэрэнцыя настаўніцтва і палітасьветных працаўнікоў нашага раёну. На канфэрэнцыі абгавораны пытаньні працы як прафэсыйнага, так і мэтадычна-акадэмічнага характару.

Значная праца праароблена асьветнікамі ў галіне зьніжэньня няпісьменнасьці і малапісьменнасьці на вёсцы, праца ў сувязі з пасеўнай і перавыбарчай кампаніямі. Праўда, сустракаліся выпадкі, калі некаторыя асьветнікі ня зусім актыўна ўдзельнічалі ў правядзеньні гэтай працы, што было асуджана ўсёй канфэрэнцыяй.

Настаўнікі і палітасьветнікі горача адгукнуліся на заклік кампартыі і савецкае ўлады да ўдзелу ў сацыялістычным спаборніцтве. У пастановах па дакладу аб чарговых задачах сацыялістычнага будаўніцтва паралельна зараз, і асабліва з пачатку навучальнага году, праводзіць сацыялістычнае спаборніцтва паміж школамі і райкалектывамі па наступных галінах працы:

Дабіцца большага ўцягненьня ў школы раёну дзяцей батракоў і беднякоў вёскі і мястэчка, знайсьці шляхі для павялічэньня матар'яльнай дапамогі беднякам-вучням. Зьменшыць да мінімуму лік другагоднікаў у школах, зьнішчыць поўнасьцю спазьненьні вучняў на заняткі і пропускі імі рабочых дзён бяз уважлівых прычын.

Ва ўмовах нашага раёну правядзеньню культрэвалюцыі і ўкараненьню новага быту значна перашкаджае рэлігійнасьць настаўніцтва і вера ў розныя забабоны. Для зьнішчэньня гэтага пастаноўлена падняць на належную вышыню і весьці сыстэматычна антырэлігійную працу ў раёне, павялічыць колькасьць ячэек бязбожніка.

Лунашэвіч.

За плянавасьць, за нармальную вучобу.

(Старадароскі р., Бабруйскай акр.)

Раённая канфэрэнцыя саюзу Працасьветы Старадароскага раёну дзеля паляпшэньня справы народнай асьветы ў раёне лічыць неабходным уступіць у сацыялістычнае сп—тва, выклікаўшы на спаборніцтва Любанскі раён на ўмовах:

Заняткі па ўсіх школах раёну з восені 1929 г. распачаць не пазьней 15-га верасьня пры нагрузцы ня менш 50 проц. нармальнага наведваньня вучняў на працягу ўсяго навучальнага году. У сямігодках заняткі распачаць з 1-га верасьня пры нагрузцы 75 проц. у малодшым і 100 проц. у старэйшым канцэнтры.

Наведваньне школ вучнямі па ўсім раёне на працягу 1929-30 навучальнага году ў сярэднім давесьці ня менш як да 80 пр.

Ахоп школаю дзяцей школьнага ўзросту, у параўнаньні з 1928—29 навучальным годам, павялічыць на 25 проц. Там-жа, дзе будзе ўведзена ўсеагульнае абавязковае навучаньне, давесьці да 100 проц. Зьменшыць другагодніцтва, зьвёўшы яго да 7 проц. Адсеў вучняў выпускнікоў зьвесьці да 10 проц. За кошт грамадзкай нагрузкі ліквідаваць няпісьменасьць ня менш, як сярод 400 чалавек. У гэтым ліку ня менш 50 проц. жанчын. З гэтага-ж году ўзяць рашучы курс на перятварэньне школьных вучасткаў у сапраўдныя культурна-паказальныя вучасткі сельскай гаспадаркі, уцягнуўшы ў працу на апошніх вучняў школы і актыў вёскі. Па ўсіх школах раёну дзень адпачынку з нядзелі перанесьці на іншы дзень, а таксама дабіцца рэгулярнага наведваньня школ вучнямі ў рэлігійныя дні. Большую ўвагу аддаць ахопу дзяцей батракоў і беднаты школай, аказваючы ім максымальную матар'яльную дапамогу. Арганізаваць гарачыя сьнеданьні пры 10-ці школах.

Гэтыя ўмовы павінны быць выкананы на працягу 1929-30 навучальнага году.

Прэзыдыум канфэрэнцыі.

За ленінскае выхаваньне будучых настаўнікаў.

(Мсьціслаўскі Белпэдтэхнікум).

[На]ш калектыў Мсьціслаўскага [Дзя]ржаўнага Пэдагагічнага Тэхнікуму [на аг]ульным сходзе 5-га чэрвеня [1929] г. абгаварыў праробленую працу [за 4] гады, г. зн. з часу заснаваньня [Тэхні]куму да канца 1928-29 вучэбнага [год]у, і падлічыўшы свае дасягненьні [і нед]ахопы, каб актыўна ўступіць у [сацыя]лістычнае спаборніцтва Пэдтэхнікаў Савецкай Беларусі.

[Мсь]ціслаўскі Дзяржаўны Пэдагагічны [Тэ]хнікум вырас ужо ў сталую [асо]бу. Прайшоў кароткі час, але [ён] быў пэрыядам моцнай, напружанай працы студэнцтва, настаўнікаў і тэхперсаналу ў арганізацыі [вуч]эбнай справы, гаспадарчага і [грамад]зкага жыцьця Тэхнікуму. Мы [дасяг]аем, вучымся жыць і прававаць па-новаму, па сацыялістычнаму [і дасяга]ем ужо рэальных вынікаў.

[У] далейшы час наш калектыў, [улічы]ўшы свае дасягненьні і недахопы [...] канкрэтныя запатрабаваньні: [Зрабіць] 100-процантнай прапрацоўкі [вучэб]ных праграм. Дасягнуць 100-процантнай пасьпяховасьці на IV курсе і [100-п]роцантнай на астатніх курсах. [...] марксысцка-ленінскае выхаваньне [студэн]цтва гультаёў, прагульшчыкаў і [...]заваць адзіны ідэалёгічна-вытворчы калектыў студэнтаў і настаўнікаў. Выстаўляем ваенізацыю на адно [з пер]шых месц, каб па-першым кліччы [сацыя]лістычнае партыі зьмяніць кніжку на вінтоўку. Прызнаючы ленінскае кіраўніцтва ў штодзённай працы чырвонага студэнцтва і будучага чырвонага настаўніка, лічым неабходным для выпускнікоў 1929-30 вучэбнага году 100-проц. падпіску на творы Леніна. Тэхнікум абяцае ў бліжэйшыя 2 гады правесьці ліквідацыю няпісьменнасьці ў падшэфным сельсавеце на 100 проц. З 1929-30 вучэбнага году мы арганізуем 2 школы малапісьменных, адну ў горадзе, а другую ў падшэфным сельсавеце. Актыўная праца настаўніцтва ў раймэтбюро, рознага роду пэдагагічная кансультацыя вясковага настаўніцтва, абслугоўваньне сіламі Тэхнікуму савецка-партыйнае школы ўзвышанага тыпу,—усё гэта будзе яшчэ больш узмацняцца. У будучым навучальным годзе дапаможам арганізаваць і даць патрэбныя сілы для пэдалёга-пэдагагічных курсаў. Каб узмацніць антырэлігійную працу, Тэхнікум арганізуе аднагадовыя бязбожніцкія курсы.

Ускладаючы на сябе поўную адказнасьць за выкананьне пастаўленых задач, агульны сход калектыву Мсьціслаўскага Дзяржаўнага Пэдагагічнага Тэхнікуму ўхваліў выклікаць на сацыялістычнае спаборніцтва наступныя Тэхнікумы Савецкае Беларусі: Менскі Дзяржаўны Пэдагагічны Тэхнікум, Магілеўскі Дзяржаўны Пэдагагічны Тэхнікум, Гомельскі Дзяржаўны Пэдагагічны Тэхнікум, Аршанскі Дзяржаўны Пэдагагічны Тэхнікум і Рагачэўскі Дзяржаўны Пэдагагічны Тэхнікум.

Па даручэньню сходу **Краўцоў.**

ШТО РОБІЦЦА НА ПАЛЁХ.

Хто разбудзіць мазырскі АКРЗА

Хто бываў на „Палесьсі"—пайдзіце бок Турабінчыны, той убачыць вялізарнае тарфянае балота, з тарфяным слоем 1,25 метр., пакрытае балотнымі кочкамі, хмызьняком, алешнікам, сасной і інш. [illegible]

[illegible]

Далейшая канчатковая праца па асушцы балота патрабуе тэрміновага адводу 300 гэкт. дадаткова балота і адводу межы.

Некалькі разоў праўленьне мэліярац. т-ва і Туркоўскі РВК пісалі ў АВК і Акрза аб прыняцьці мер адводу мяжы. Нават мазырскі акрземаддзел пісаў, каб на месцы склалі камісію, абсьледвалі балота, пасьля заключэньня якой абяцалі выслаць камісію па адводу мяжы. Камісія на месцы ў 28 годзе абсьледвала балота паслала акт у акрземаддзел, а адводу мяжы і цяпер няма.

У вясеньнюю пасеўкампанію аграномаміі прадугледжаны ў пляне шэраг аграмерапрыёмстваў на балоце, але сяляне кажуць: „Нас абманулі, абяцалі адвесьці мяжу, а нічога не зрабілі", грошы вялікія страчаны, а працы няма. Мазырскі Акрза ніяк не зьбярэцца выслаць камісію для адводу мяжы, а толькі абяцанкамі корміць. Данілеўскае-ж л-ва абрасло бюракратызмам, устанаўлівае свае законы і імкнецца скарыстаць для сябе працу.

Трэба ў тэрміновым парадку высьветліць гэту справу і павесьці рашучую барацьбу з валакітай, даўшы магчымасьць весьці далейшую плянавую асушыцельную працу т-ву.

Аграном СТРЫТАКОЎ.

НАША ПРАЦА ПА ЎЗЬНЯЦЬЦІ ЎРАДЖАЙНАСЬЦІ.

(Ліст з Бабруйшчыны).

[illegible]

А. Дамброўскі.

Некаторыя вынікі пасеўкампаніі.

(Бярэзінскі раён, Менскай акругі).

Для больш пасьпяховага правядзеньня вясеньняй пасеўной кампаніі па раёну праводзілася растлумачальная праца. Праведзена 270 сялянскіх сходаў і прачытана 210 лекцый, праведзены аднамесячныя курсы сялян, якімі ахоплена было 72 чал., 5-цідзённыя сельска-гаспадарчыя курсы для актыву раёну на 12 чал. і праведзена адна нарада з працаўнікамі калгасаў і 3 з крэдытнымі таварыствамі.

Наогул трэба адзначыць, што растлумачальная праца сярод насельніцтва раёну аб вясеньняй пасеўнай кампаніі і падвышэньні ўраджайнасьці праведзена добра.

Пасеўная плошча, якую меркаваў РВК пашырыць на 3,5 проц. у гэтым годзе, можна спадзявацца, што будзе пашырана асабліва за лік зернавых культур.

Кепска абстаіць справа з пашырэньнем пасеўной плошчы розных культур (канюшыны, лубіну і г. д.), бо плян па загатоўцы гэтага насеньня нявыканан, як на мясцовым рынку, так і па ўвозу з акругі.

Мінэральных угнаеньняў меркавалася завезьці—135 тон, выканана 49 тон. Асабліва добра абстаіць справа з зборам попелу, якога сабрана па раёну—300 тон. Сельска-гаспадарчым інвэнтаром насельніцтва забясьпечана дастаткова з боку сельска-гаспадарчых т-ваў, кепска абстаіць справа з арганізацыяй майстэрняў у Камена-Борскім с.-г. т-ве і райкрэсткомах, якія несвоечасова прыступілі да працы.

У вясеньнюю пасяўную кампанію з'арганізавана 3 сельска-гаспадарчыя калектывы, 2 машынныя т-вы, 1 пасялковае, 1 малочнае.

У выніку правядзеньня працы па ачыстцы насеньня можна чакаць, што ўраджайнасьць сельскай гаспадаркі ў раёне палепшыцца, бо плян які складаўся па ачыстцы насеньня, выканан на 131 проц. Меркавалася ачысьціць—700 тон, а ачышчана па раёну—918, акрамя ачысткі пратручана—50 тонн насеньня.

Плян з боку сельска-гаспадарчых т-в па кантрактацыі выканан здавальняюча за выключэньнем кантрактацыі бульбы. Закантрактавана аўсу 220 гэкт. па пляну меркавалася—130 гэкт., бульбы—40 гэкт., меркавалася—120 гэкт. і плян астатніх культур выканан на 100 проц.

Заложана паказальных вучасткаў—26 ізарэгістравана племяннай жывёлы—122 шт.

Наогул патрэбна адзначыць, што к канцу вясеньняй пасеўнай кампаніі плян выканан будзе поўнасьцю.

Белахвосьцік.

Як праведзена вясеньняя пасеўкампанія.

(Дрысенскі р., Полаччына).

У гэты час, калі пасеўкампанія падышла к канцу, магчыма канстатаваць, што некаторыя плянавыя мерапрыёмствы ня будуць выкананы. К моманту праверкі працы ў раёне арганізавана 3 калгасы, 2 пасёлкі—каапэрацыйныя 2 насеньняводныя т-вы, 2 малочныя арцелі, 10 машынных, 2 ільнаводныя, 1 садова-агародняе і адно птушкаводнае т-вы. Па пляну ня выканана арганізацыя аднаго калгасу і 4-х паселкавых т-ваў. У гэтым напрамку трэба адзначыць, што недастаткова яшчэ зразумела сутнасьць пасёлка—каапэратыўных форм як насельніцтвам, так і самімі працаўнікамі земчасткі. Праца па 100 пр. вытворчаму каапэрываньню Жаўнянскага с-сав. была распачата добра, праведзена 136 сялянскіх сходаў па пытаньню каапэраваньня, ў выніку чаго арганізавана 8 прасьцейшых аб'яднаньняў і 1 калгас.

Мерапрыёмствы па засеву сартавым аўсом праведзены нездавальняюча. Выяжджаючыя таварышы ў сельсаветы не адчувалі належнай адказнасьці за даручаемую ім працу, у выніку чаго дрэнныя вынікі па насеньняводзтву. Наогул уся праца па засеву гатунковага аўсу праходзіла стыхійна, належнай увагі з боку Райза і Крэдытнага т-ва ня было. Сялянскія сходы па пытаньню насева аўса вялікімі масавымі ня скліkaліся, а пратаколы запаўняліся Крэдытнымі т-вамі. Адначасова пры раздачы аўса крэдытнымі т-вамі выдаваўся авёс і па лініі РКСТУ, чаму розныя гатункі маглі пападаць аднойі той-жа вёсцы. Звычайны авёс на абмен амаль не паступаў. Усё гэтае вядзе к таму, што пасевы аднаго гатунку аўса будуць зьмешаны з другім.

Па растлумачэньню аграмінімуму праведзена значная праца. Амаль ва ўсіх вёсках скліkaліся сялянскія сходы. Сяляне прымаючы аграмінімум выносяць канкрэтныя пастановы па ажыцьцяўленьню асобных мерапрыёмстваў. Усяго праведзена сялянскіх сходаў каля 300. Горш абстаіць справа з тым, што яшчэ да гэтага часу па сельсаветах не абраны аграўпаўнаважаныя, у зьвязку з гэтым затрымліваецца ажыцьцяўленьне мерапрыёмства па агромінімуму, таксама немагчыма пры адсутнасьці аграўпаўнаважаных праводзіць вытворчыя нарады пры сельсаветах. За час пасеўкампаніі ў раёне праведзена 6 с-гасп. курсаў, з іх 1 аднамесячныя, якімі ахоплена было 28 слухачоў і астатнія аднатыднёвыя, якімі ахоплен было 279 сялян.

Зернячысьцільная праца скончылася. На 15-V ачышчана насеньня 348 тон, альбо выканана 86 пр. заданьня Акрза. Праца па пратручваньню насеньня праводзілася 6 тэхнікамі, якія праінструктаваны былі аграномамі.

Акульцівіроўка старых садоў праведзена на плошчы 60 гэктараў. Дрэвы акопаны, ачышчана ад імху, утворана абрэзка сухіх суччаў, па ўсіх садох зроблена пабелка штамбаў і апрысківаньне купаросам. Закладзена новага саду па плошчы 12 гэктараў.

Па жывёлаводзтву праца не праводзілася, камісія па закупцы вытворнікаў не складалася. Зараз Земчасткай атрымана паведамленьне аб паступленьні сродкаў на закупку вытворнікаў, кантрактацыю і выпаску бычкоў, што і павінна быць зараз ажыцьцёўлена.

З боку Дрысенскага крэдытнага т-ва меліся нядбайныя адносіны да працы ў час пасеўкампаніі, заўважана, што таварыства рабіла валакіту

Я. П.

А. Нікалаеў.

На барацьбу з дзіцячай беспрытульнасьцю

[Дз]іцячая беспрытульнасьць зьяўляецца [спадчы]найкам сацыяльных і эканамічных [...]рухаў. Імпэрыялістычная і грамадзкая вайна, польская акупацыя, [банды]тызм—усё гэта парадзіла вялікую [колк]асьць беспрытульных дзяцей.

[Пыта]ньне зьліквідаваньня беспрытульнасьці знаходзіцца ў шчыльнай сувязі [з гаспа]дарчым і культурным разьвіцьцём [к]раіны. Ня гледзячы на цяжкае [эканам]ічнае становішча, на адсутнасьць [...]х форм барацьбы з беспрытульнасьцю, дзяржаўнымі ўстановамі і грамадзкасьцю праароблена вялікая праца, [у вын]іку чаго беспрытульнасьць зьменшылася і ня мае такога масавага характару, які прыходзілася наглядаць [1]-2 гады таму назад.

[На]плыў беспрытульных ня спыніўся, [і] асноўнай прычынай беспрытульнасьці зьяўляюцца эканамічныя і [бы]тавыя ўмовы нашага пераходнага [пэ]рыяду: аграрная перанаселенасьць, [...]вае беспрацоўе і, наогул, гаспадарча-бытавыя ўзаемаадносіны. Непасрэднымі прычынамі беспрытульнасьці зьяўляюцца: старацтва, цяжкае матар'яльнае становішча сям'і (паўсіроцтва), [жабраў]ніцтва, жорсткія адносіны да дзяцей, эксплёатацыя, распад сям'і і г. д.; [без]наглядасьць, калі дзеці набываюць [шкоднасн]ыя навыкі, а таксама і фізычная [недахоп]нынасьць: сьляпыя, глухія, калекі, разумова адсталыя і цяжка хворыя.

[Час]ткова беспрытульнасьць папаўняецца і тымі дзяцьмі, якіх не задавальняе арганізацыйнае жыцьцё ў дзетдоме, яго цягне вуліца, базар, піўная. А шмат дзетустаноў са сваёй [задача]й не спраўляецца. Слабая праца [выхава]ўчых арганізацыяў спрые ваньню беспрытульных; слабая праца [орг]анаў Наркампрацы па пасылцы [на п]рацу матак, маючых дзяцей, [падлё]ткаў. Камісіі узаемадапамогі мала зварачваюць увагу на [беспры]тульнасьць. Слаба праводзіцца праца па ахове жыцьця батракоў на вёсцы, апякунства, і г. д. Судовыя органы затрымліваюць сысканьне аліментаў, адчаго павялічваецца колькасьць падкідышаў.

Формы праяўлень ня беспрытульнасьці рознастайны: частка дзяцей жабрачыць, частка вандруе, ёсьць прастытуткі, рознага роду правапарушэньні. Прыкладна, калі ў Магілеве ўдалося сабраць 30 беспрытульных і правесьці сярод іх працу, дык аказалася наступная дыфэрэнцыяцыя: карманшчыкі, „торбахваты", бутылашнікі, піньджашнікі і г. д. З рабятамі праведзена гутарка на тэму за «сумленную працу», і ўсе яны згадзіліся. Цяжкасьць жыцьця, акаляючая абстаноўка зьяўляецца прычынай злачынства. Ёсьць сярод іх „стажоры", якія жывуць вуліцай па 2-3 гады і захопліваюць да сябе малых рабят.

Дзеці беспрытульныя, безнаглядныя, сацыяльна запушчаныя, разумова адсталыя, бязумоўна, патрабуюць да сябе ўважлівых адносін з боку дзяржавы і грамадзкасьці. Змаганьне з дзіцячай беспрытульнасьцю ў сучасны момант набывае актуальнае значэньне.

У справе барацьбы з беспрытульнасьцю мы шпаркімі крокамі пасоўваемся ўперад. Беспрытульнасьць з кожным годам зьмяншаецца і будзе зьмяншацца хутчэй у зьвязку з агульнымі посьпехамі сацыялістычнага будаўніцтва. Ніжэй наступныя лічбы гавораць самі за сябе.

Дзіцячымі ўстановамі НКА ахоплена да 7000 дзяцей, ЦДК і ТПД—2082, НКАх. Здар.—569, рэфарматорыумам НКУС—100 дзяцей і г. д.

Прыстасавана на працу беспрытульных толькі ў гэтым годзе да 900 рабят; перададзена з дзетустаноў у розныя навучальныя ўстановы 350 беспр. дзяцей; накіравана хворых дзяцей з дзетустаноў для беспрытульных на курорт 60 дзяцей. Кожны год па адшуканьні бацькаўшчыны беспрытульныя рээвакуіруюцца дамоў. Штогод на грамадзкія сродкі адчыняюцца пляцоўкі для беспрытульных і безнаглядных, адчыняюцца ачагі, сталоўкі і інш. Ячэйкі т-ва прыхільнік дзяцей шпарка растуць.

ЦД Камісіяй набудавана магілеўская ўсебеларуская камуна для беспрытульных, якая зьяўляецца, у параўнаньні з іншымі дзетустановамі, узорнай, асабліва гаспадарчага боку.

Па лініі НК Ах. Зд. зададзена за 27-28 год пад патранат 183 дз., што садзейнічала зьмяншэньню сьмяротнасьці як у доме дзіцяці, так і патранаце. У параўнаньні з 1926 годам зьмяншэньне дасягае 11 проц.

Выдаткі сродкаў на змаганьне з дзіцячай беспрытульнасьцю з году ў год павялічваюцца як па мясцоваму і дзяржаўнаму бюджэту, так і здабытых праз мерапрыёмствы грамадзкіх арганізацый. Вось лічбы па мясцоваму бюджэту: 1926-27 г.—1635,8 тыс. руб.; 27-28—1465,5 тыс. руб.; 28-29 г.—1635,2 т. руб. Сродкі т-ва прыхільнік дзяцей ДК перавышаюць у гэтым годзе 800 тысяч рублёў.

З 1927 году НКАсьветы кожны год для часткі працаўнікоў дзетустаноў праводзіць каротка-тэрміновыя курсы.

Дасягненьняў шмат, але некаторых улічыць няма магчымасьці з тэй прычыны, што да гэтага часу па пытаньню змаганьня з беспрытульнасьцю ў нас не наладжан вучот і якая-б то ні была статыстыка. У будучым гэта першая памылка павінна быць выпраўлена дзеля дасягненьня чоткасьці працы. Усё-ж-ткі па прыблізных даных да 9000 дзяцей ахоплена арганізаваным жыцьцём, пэдагагічным наглядам.

Аднак, ня гледзячы на шэраг дасягненьняў, гэты вучастак працы яшчэ зьяўляецца цяжкім. Праблема гэта ня зусім вырашана. Патрабуецца шмат моцы, каб скарыстаць здабыты вопыт, вырашыць яе. Патрэбны аграмадныя сродкі, сыстэма дадатковых мерапрыёмстваў, устаноў.

Галоўнае заключаецца ў зьліквідаваньні, але ўсе мерапрыёмствы павінны быць накіраваны на папярэджаньне дзіцячае беспрытульнасьці, што выцякае з прычын, параджаючых дзіцячую беспрытульнасьць і безнагляднасьць. Калі кароценька застанавіцца на асноўных недахопах, то малюнак будзе яскравы, каб судзіць аб тым, што зьліквідаваньне гэтых недахопаў значна палепшыць працу па змаганьню з дзіцячай беспрытульнасьцю, тым больш, што ход гаспадарчага разьвіцьця, рэканструкцыя сельскае гаспадаркі, буйны рост прамысловасьці даюць моцную падставу для пераходу на чоткія формы і мэтады працы ў галіне змаганьня з беспрытульнасьцю.

Існуе структурная няўвязка ў справе змаганьня з беспрытульнасьцю. Справа ў тым, што да апошняга часу барацьбу з беспрытульнасьцю вядуць некалькі органаў: НКА, ЦДК, НК Ах. Зд. і г. д. Скантактаванасьці працы паміж гэтымі органамі няма. Існуе паралелізм. Кожная арганізацыя вядзе працу сама па сабе і іншы раз ня цікавіцца агульным становішчам беспрытульнасьці. Самі органы НКА незадаволены сваёй працай. Скарыстоўваюцца сродкі асобнымі органамі бяз уліку агульных запатрабаваньняў моманту. Да гэтага часу існуе падзел беспрытульных на «вашых», «нашых», «гомельскіх», „бабруйскіх", „аршанскіх", «мазырскіх». Пагдядаецца падзел працы і кіраўніцтва ў аднэй і тэй-жа ўстанове паміж двума органамі: матар'яльная частка ТПД, а выхаваўча навучальная НКА. За кожнага зьнятага з чыгункі аддзелам асьветы чыгунак па згодзе выдаецца 200 рублёў. Узьнікае перапіска: чыгунка хоча даказаць, што беспрытульны Гомельскае акругі, каб не даваць грошай. Бываюць выпадкі перапіскі па пытаньню паўторнасьці ўзносу, бо той самы беспрытульны ўцёк ізноў, калі зьняты чыгункай, то за яго трэба плаціць. Бабруйск ня хоча пакідаць у сябе беспрытульнага, ня гледзячы на жаданьне беспрытульнага застацца ў Бабруйшчыне. Кожная акруга імкнецца вызваліцца ад лішняга едака. Усё гэта, апрача шкоды, нічога не дае. Вандруюць беспрытульныя ў пошуках бацькаўшчыны. Паралелізм павінен быць зьнішчаным.

Да гэтага часу няма агульнага палажэньня аб мерапрыёмствах па барацьбе з беспрытульнасьцю і безнагляднасьцю. Няма і інструкцый, афармляючых прынцыповую і практычную лінію органаў, вядучых змаганьне з беспрытульнасьцю, у акрузе, раёне, сельсавеце. Няма адпаведнае плянавасьці ў працы. На мясцох не вядома аб існаваньні ў НКА агульнага пляну барацьбы з беспрытульнасьцю і скантактаваньні працы паміж акругамі: НКАсьветы ня мае ў сваім апараце патрэбнай колькасьці і якасьці працаўнікоў па галіне працы дзетустаноў. Да гэтага часу ня высьветлена і яскрава ня вырашана пытаньне—хто праводзіць працу па падбору дзяцей з вуліцы і накіроўвае ў дзетустановы і на вытворчасьць. У многіх мясцох ТПД існуюць на паперы. Фактычна праца ўскладаецца на аднаго чалавека. Няма актыву вакол пытаньняў беспрытульнасьці. Не арганізавана сацыяльная дзіцячая інспэкцыя, якая змагла-б сваей грамадзкай працай дапамагчы органам НКАсьветы і ТПД.

Дзетпрыёмнікі, як першая інстанцыя, дзе беспрытульны атрымлівае першую сацыяльную дапамогу, папярэдня вывучаецца, ня зусім адпавядаюць свайму прызначэньню. Не забясьпечаны адпаведнымі пэдагогамі, пэдалёгамі, урачамі. Слабая матар'яльная база. Не арганізаваны патрэбныя габінэты для навукова-дасьледчай працы. У гэтай галіне амаль што нічога ня робіцца. Амаль што ва ўсіх установах для беспрытульных, побач з нармальнымі дзецьмі, ёсьць значная колькасьць сацыяльна затручаных, разумова адсталых, цяжка выхоўваемых. Ёсьць дзетустановы, дзе ёсьць хворыя заразнымі хваробамі. Ізалятары арганізаваны слаба. У гэтым напрамку мала чаго зроблена. НК Працы не вядзе вучоту беспрытульных, якіх пасылае на працу. У большай частцы дзетустаноў ёсьць перарасткі рознага ўзросту ад 17 і да 20 г., што адмоўна адбіваецца на жыцьці і працы дзетустаноў.

Выпуск-жа без пасылкі на працу немагчым. Гэта пытаньне патрабуе хутчэйшага вырашэньня органамі НК Працы.

Вялікая цякучасьць дзіцячага складу, а таксама і пэдпэрсаналу, што перашкаджае ў іншых выпадках наладзіць як сьлед выхаваўчую працу.

Стракатасьць дзіцячага складу па ўзросту, прыкладна, ёсьць дзетустановы, у якіх дзеці ад 3 з пал. да 18 г. Бязумоўна, штат прыстасаваць да працы цяжка. Патрабуецца лішні штат, адгэтуль неэканомныя выдаткі, нікуды нягодная выхаваўчая праца.

Неўпарадкавана пытаньне з укамплектаваньнем дзетустаноў, і яна праходзіць хаотычна.

Дзетустановы не стандартызаваны па тыпах: дашкольны, школ сацвыху, прафтэхнічнае адукацыі, згодна ўзроставага прынцыпу і вучоту адукацыйных задач. Гэта патрабуе правядзеньня як мага хутчэй рэарганізацыі сеткі дзіцячых устаноў па тыпах з цэнтралізацыяй укамплектаваньня ў акруговым і рэспубліканскім маштабе, выходзячы з агульнага ліку дзяцей рэспублікі з вызначэньнем інстанцыяў для беспрытульнага: прыёмнік, вывучэньне, дзетустанова, або адразу на вытворчасьць.

Адсутнічае належны вучот пры пераходах дзяцей з установы ва ўстанову на вопратку і іншыя рэчы. Няма адпаведных форм арматуры. Ня вызначаны сродкі.

Няма сталага тэрміну ад перадачы дзяцей з дамоў дзіцяці ў дамы НКАсьветы. Перадача ідзе круглы год. Гэта перашкаджае і выхаваўчай працы і наогул выходзіць блытаніна.

Шмат дзяцей хворых сухотамі, што ставіць пытаньне аб адчыненьні лясных школ для беспрытульных.

Склад дзяцей ніколі не пераглядаўся па сацыяльнаму і матар'яльнаму становішчу. Ёсьць выпадкі, калі беспрытульны судзіцца за сваю маёмасьць, гэта кажа за тое, што мерапрыёмствы прафілактыкі не ажыцьцяўляюцца. Патрэбен перагляд дзяцей дзетустаноў.

Існуюць узбуйненыя дзетдамы, якія сябе не апраўдалі як з гаспадарчага, так і выхаваўчага боку (мсьціслаўскі дзетгарадок мае 1000 дзяцей).

Існуе нявыразнасьць у падрыхтоўцы прафэсыяналаў у дзетустановах як у плянах прамысловасьці, так і ў тым, што прыём у бронь праводзіцца бяз усякага вучоту атрыманае кваліфікацыі ў дзетдоме.

Барацьба з беспрытульнасьцю амаль што не датыкалася вёскі, дзе мае месца беспрытульнасьць (бяздомныя жабракі).

Пры адсутнасьці на мейсцы школы, майстэрняў для прафпадрыхтоўкі арганізаванае дапамогі—беспрытульнасьць папаўняецца. Калі ў далейшым пакінуць так справу на вёсцы, дык будзе пэрманэнтнае папаўненьне вулічнае беспрытульнасьці. Трэба, каб усё было накіравана на ўтрыманьне дзяцей на мейсцы—у вёсцы. Гэта дасьць магчымасьць паскорыць тэмп зьліквідаваньня беспрытульнасьці ва ўмовах сацыялістычнага будаўніцтва ў нашай краіне.

АВК ня выконваюць пастанову ЦВК ад 23 лютага 27 г. № 33 аб перадачы дзяцей пад патранат. Ня відаць як сьлед арганізаванага садзейнічаньня савецкай грамадзкасьці справе змаганьня з беспрытульнасьцю. Пакуль што шмат слоў, а справы мала. Патрабуецца шырокая арганізацыя ячэек ТПД у горадзе, раёне, на вёсцы, заводзе, фабрыцы, у школе, тэхнікуме, калгасе, ВНУ. ЛКСМ прымае малы ўдзел у гэтай справе. Прыкладна, у Гомелі ўся праца КСМ заключалася ў тым, што камсамольцы прывялі ў ТПД 3-4 беспрытульных. На сходах прафсаюзаў і іншых арганізацый пытаньні беспрытульнасьці ня маюць належнага месца.

У большасьці АВК, гарсаветаў па сац. забясьпецы амаль ніякага ўдзелу ў барацьбе з беспрытульнасьцю ня відаць.

(Працяг будзе).

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ УРАДУ БССР

Пастанова
Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра перадачу саматужна-прамысловай кааперацыі прамысловых прадпрыёмстваў, іх інвэнтару і абсталяваньня.

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць:

1. Прапанаваць Вышэйшаму Савету Народнай Гаспадаркі, народным камісарыятам, акруговым і раённым выканаўчым камітэтам і саветам перадаць беларускай саматужна-прамысловай кааперацыі старое абсталяваньне і інвэнтар, які астаецца пасьля замены новым альбо які ня можа быць скарыстаны ў дзяржаўных прадпрыёмствах і самі прадпрыёмствы наступных катэгорый:

а) прадпрыёмствы, што знаходзяцца ў фактычным карыстаньні саматужна-прамысловых і прамыслова-крэдытных кааперацыйных арганізацый; б) нядзейныя прадпрыёмствы, скарыстаньне якіх народнымі камісарыятамі, выканаўчымі камітэтамі і саветамі не прадугледжана пяцігадовым плянам; в) прадпрыёмствы, намечаныя для скарыстаньня ў пяцігадовых плянах народных камісарыятаў, выканаўчых камітэтаў і саветаў, але могуць быць пушчаны ў ход саматужна-прамысловаю кааперацыяй раней за вызначаны ў плянах тэрмін; г) старое абсталяваньне прадпрыёмстваў, калі яно замяняецца на новае ці ня можа быць скарыстана ў дзяржаўнай прамысловасьці, і будынкі буйных прадпрыёмстваў, калі яны не скарыстоўваюцца пад прадпрыёмствы.

2. Усе прадпрыёмствы, у якія саматужна-прамысловымі кааперацыйнымі арганізацыямі ўкладзена, або трэба ўлажыць ня менш за 30 проц. іх адбудоўчага кошту, передаюцца беларускай саматужна прамысловай кааперацыі бясплатна. Іншыя прадпрыёмствы передаюцца саматужна-прамысловай кааперацыі за плату альбо бясплатна па пастанове народных камісарыятаў, выканаўчых камітэтаў і саветаў.

3. Для атрыманьня паказаных у арт. 1 прадпрыёмстваў Саюз Беларускай Саматужна-Прамысловай Кааперацыі альбо яго мясцовыя органы падаюць заявы тым народным камісарыятам, выканаўчым камітэтам і саветам, ва ўладаньні якіх знаходзяцца прадпрыёмствы.

4. Прадпрыёмствы, паказаныя ў п. п. „а" і „б" арт. 1, передаюцца саматужна-прамысловай кааперацыі па акту паводле ацэнкі, устаноўленай камісіяю ў складзе прадстаўніка адпаведнага выканаўчага камітэту або савету, установы альбо арганізацыі, пад беспасрэдным ведамам якой знаходзіцца перадаваемае прадпрыёмства, і прадстаўнікоў саматужна-прамысловае кааперацыі і мясцовых органаў Вышэйшага Савету Народнай Гаспадаркі і Народнага Камісарыяту Фінансаў.

Такія прадпрыёмствы павінны быць перададзены не пазьней як праз месяц ад дню падачы заявы Саюзам Беларускай Саматужна-Прамысловай Кааперацыі альбо яго мясцовымі органамі.

5. Для атрыманьня прадпрыёмстваў, абсталяваньня і будынкаў, паказаных у п. п. „в" і „г" арт. 1, Саюз Беларускай Саматужна-Прамысловай Кааперацыі альбо яго мясцовыя органы падаюць заявы адпаведным народным камісарыятам, выканаўчым камітэтам альбо саветам з паказаньнем, што кааперацыя бярэ на сябе абавязак пусьціць у ход прадпрыёмства раней за тэрмін, прадугледжаны пяцігадовым плянам.

Фактычная перадача такіх прадпрыёмстваў робіцца паводле арт. 4 гэтае пастановы.

6. Прадпрыёмствы якія паводле гэтай пастановы пераходзяць да саматужна-прамысловай кааперацыі, павінны перадавацца ў карыстаньне прамысловых арцеляй, што арганізуюцца пераважна з насельніцтва тае мясцовасьці, у раёне якой знаходзіцца прадпрыёмства.

7. Кошт прадпрыёмстваў, якія перадаюцца кааперацыйным арганізацыям бясплатна, залічваецца ў асноўны капітал данае кааперацыйнае арганізацыі.

Кошт прадпрыёмстваў, якія перадаюцца кааперацыйным арганізацыям за плату залічваецца ў асноўны капітал данае арганізацыі як доўгатэрміновая беспрацэнтная пазычка на тэрмін ад 5 да 20 гадоў.

8. Адчужэньне альбо застава прадпрыёмстваў, перададзеных саматужна-прамысловым кааперацыйным арганізацыям, паводле гэтае пастановы, робіцца з дазволу Эканамічнае Нарады, а перадача дзяржаўным альбо іншым кааперацыйным арганізацыям—з дазволу адпаведнага акруговага выканаўчага камітэту.

9. Пры ліквідацыі кааперацыйнае арганізацыі альбо выхаду яе з кааперацыйнае сыстэмы перададзеныя ёй паводле гэтае пастановы прадпрыёмствы, абсталяваньне і будынкі передаюцца вышэйшай арганізацыі беларускай саматужна-прамысловай кааперацыі на тых самых умовах, на якіх яны атрыманы.

10. Спрэчкі паміж саматужна-прамысловаю кааперацыяй і народнымі камісарыятамі, выканаўчымі камітэтамі і саветамі, якія вынікаюць з ужываньня гэтае пастановы, канчаткова вырашаюцца Эканамічнаю Нарадаю пры СНК БССР.

11. Інструкцыя для ўжываньня гэтае пастановы выдаецца Вышэйшым Саветам Народнай Гаспадаркі пасьля ўзгадненьня з Народным Камісарыятам Фінансаў і Беларускім Саюзам Саматужна-Прамысловай Кааперацыі.

12. З выданьнем гэтае пастановы касуецца пастанова ЦВК і СНК БССР за 8 сьнежня 1927 г. „Пра перадачу кааперацыйным арганізацыям дзяржаўных прамысловых прадпрыёмстваў, іх інвэнтару і абсталяваньня" (З. З. БССР 1927 г. № 47, арт.255).

Час. вык. абав. Старшыні Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Хацкевіч.**

Нам. Старшыні Савету Народных Камісараў БССР **М. Карклін.**

За Сакратара Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **У. Ігнатоўскі.**

22 чэрвеня 1929 г. г. Менск.

Постановление
Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

о передаче кустарно-промысловой кооперации промышленных предприятий, их инвентаря и оборудования.

Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют:

1. Предложить Высшему Совету Народного Хозяйства, народным комиссариатам, окружным и районным исполнительным комитетам и советам передать белорусской кустарно-промысловой кооперации старое оборудование и инвентарь, остающийся после замены новым, или который не может быть использован в государственных предприятиях и сами предприятия следующих категорий:

а) предприятия, находящиеся в фактическом пользовании кустарно-промысловых и промыслово-кредитных кооперативных организаций;

б) бездействующие предприятия, использование которых народными комиссариатами, исполнительными комитетами и советами не предусмотрено пятилетним планом;

в) предприятия, намеченные для использования в пятилетних планах народных комиссариатов, исполнительных комитетов и советов, но могут быть пущены в ход кустарно-промысловой кооперацией раньше установленного в планах срока;

г) старое оборудование предприятий, если оно заменяется новым или не может быть использовано в государственной промышленности, и строения крупных предприятий, если они не используются под предприятия.

2. Все предприятия, в которые кустарно-промысловыми кооперативными организациями вложено или требуется вложить не менее 30 проц. их восстановительной стоимости, передаются белорусской кустарно-промысловой кооперации бесплатно. Остальные предприятия передаются кустарно-промысловой кооперации за плату и бесплатно по постановлению народных комиссариатов, исполнительных комитетов и советов.

3. Для получения указанных в ст. 1 предприятий Союз Белорусской Кустарно-Промысловой Кооперации или его местные органы подают заявление тем народным комиссариатам, исполнительным комитетам и советам, в ведении которых находятся предприятия.

4. Предприятия, указанные в п. п. „а" и „б" ст. 1 передаются кустарно-промысловой кооперации по акту, по оценке, установленной комиссией в составе представителя соответствующего исполнительного комитета или совета, представителя учреждения или организации, в непосредственном ведении которых находится передаваемое предприятие, и представителей кустарно-промысловой кооперации и местных органов Высшего Совета Народного Хозяйства и Народного Комиссариата Финансов.

Такие предприятия должны быть переданы не позже месяца со дня подачи заявления Союзом Белорусской Кустарно-Промысловой Кооперации или его местными органами.

5. Для получения предприятий, оборудования и строений, указанных в п. п. „в" и „г" ст. 1, Союз Белорусской Кустарно-Промысловой Кооперации или его местные органы подают заявления соответствующим народным комиссариатам, исполнительным комитетам или советам с указанием, что кооперация берет на себя обязанность пустить в ход предприятия раньше срока, предусмотренного пятилетним планом.

Фактическая передача таких предприятий производится на основании ст. 4 настоящего постановления.

6. Предприятия, переходящие на основании настоящего постановления к кустарно-промысловой кооперации, должны передаваться в пользование промысловых артелей, организуемых преимущественно из населения той местности, в районе которой находится предприятие.

7. Стоимость предприятий, передаваемых кооперативным организациям бесплатно, зачисляется в основной капитал данной кооперативной организации.

Стоимость преприятий, передаваемых кооперативным организациям за плату, зачисляется в основной капитал данной организации долгосрочной беспроцентной ссудой на срок от 5 до 20 лет.

8. Отчуждение или залог предприятий, переданных кустарно-промысловым кооперативным организациям на основании настоящего постановления, производится с разрешения Экономического Совещания, а передача государственным или другим кооперативным организациям с разрешения соответсвующего окружного исполнительного комитета.

9. При ликвидации кооперативной организации или выхода ее из кооперативной системы переданные ей на основании настоящего постановления предприятия, оборудования и строения передаются вышестоящей организации белорусской кустарно-промысловой кооперации на тех-же условиях, на которых они получены.

10. Споры между кустарно-промысловой кооперацией и народными комиссариатами, исполнительными комитетами и советами, возникающие из применения настоящего постановления, окончательно разрешаются Экономическим Совещанием при СНК БССР.

11. Инструкция по применению настоящего постановления издается Высшим Советом Народного Хозяйства по согласованию с Народным Комиссариатом Финансов и Белорусским Союзом Кустарно-Промысловой Кооперации.

12. С изданием настоящего постановления отменяется постановление ЦИК и СНК БССР от 8 декабря 1927 года „О передаче кооперативным организациям государственных промышленных предприятий их инвентаря и оборудования" (С. З. БССР 1927 г., № 47, ст. 255).

Вр. исп. обяз. Председателя Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Хацкевич.**

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров БССР **М. Карклин.**

За Секретаря Центрального Исполнительного Комитета БССР **В. Игнатовский.**

22-го июня 1929 г. г. Минск.

АД ПРАЎЛЕНЬНЯ ДЗЯРЖСТРАХУ БССР.

Згодна пастановы ЦВК і СНК СССР ад 24-IУ—29 году (Зб. Зак. СНК СССР 1929 г. арт. 266, № 29),

дзяржаўнаму абавязковаму неакладному страхаваньню падлягаюць

БУДЫНКІ

якія знаходзяцца ў веданьні мясцовых саветаў, але арандуюцца дзяржаўнымі органамі.

На падставе гэтага ПРАЎЛЕНЬНЕМ ДЗЯРЖСТРАХУ БССР дадзена распараджэньне страхавым агэнтствам

аб безадкладным прыцягненьні вышэйпаказаных будынкаў да страхаваньня.

З свайго боку ўсе дзяржаўныя ўстановы і прадпрыемствы, у арэндным карыстаньні якіх знаходзяцца памянёныя будынкі,

павінны паклапаціцца аб іх застрахаваньні, НЕ ЧАКАЮЧЫ паведамленьня страхавых агэнтстваў.

МЕНСКІ АКРУГОВЫ ФІНАНСАВЫ АДДЗЕЛ ГЭТЫМ АПАВЯШЧАЕ

што 1, 2 і 3 ліпеня 1929 г. з 11 гадз. раніцы ў памяшканьні Менакрфа (Плац Волі, 4) адбудуцца

ВУСНЫЯ ТАРГІ

на продаж дамоў зазначаных ніжэй грамадзян, з прычыны неаплаты падаткаў і збораў, якія за імі лічацца:

1. Левін-Шнэйман Ш. Г.—Тарговая, 20
2. Чаховіч Ф. І.—[illegible] зав. 22
3. Абрамовіч-[illegible] Ф. Г.—Ульянаўская вул. № 16
4. Цёмкін Ш. С.—Барысаўскі тр. 3
5. Разін І. Л.—[illegible] тр. 86
6. Тамаровіч Т. П.—Віленскі зав. 3
7. Сімчук А. А.—Віленскі зав. 12-б
8. Футэр Б. М.—Рэвалюцыйная, 20
9. Зомберг А. Г.—Пралетарская, 31-10
10. Тумін М. Я.—Загарадная, 42
11. Родштэйн (б. Гатаўская)—Савецкая, 135
12. Грынгауз Е. Х.—Маскоўская, 1
13. [illegible] М. І.—Старавіленская, 3
14. Хазан Я. Б.—Васілеўскі зав. 9
15. Гольдзін Б. М.—Р. Люксембург, 30 (2 дама)
16. Шмуйловіч Г. Д.—Барысаўскі тр. 17
17. Турэцкі М. А.—Н. Краснай 18
18. [illegible] Ф. М.—Захараўскі зав. 6

Дамы, на якія не адбудуцца таргі 1, 2 і 3 ліпеня, будуць пастаўлены ў другі раз на таргі 8 і 9 ліпеня.

Апроч зазначаных вышэй дамоў, там-жа будзе зроблена продажа гаспадарчым спосабам (без таргоў) дамоў, якія належаць наступным гр. гр.:

1. Шарцын М. Е. і І. А.—[illegible], 14
2. Тоўбкін А. Р.—[illegible] (Пры Савецкай) 9
3. Бэндэр Х. І.—Акцябрская, 4 (2 дама)
4. [illegible] І.—2 [illegible] 8
5. [illegible]
6. Гайбергер М. Ф.—[illegible]
7. Бруздын А. Б.—Пралетарская, 53
8. Перельман Ш. Ш.—[illegible], 1
9. Мазур-Ермакова—Іванаўская, 31
9. [illegible] М. І.—[illegible] 3

ЗА ЎСІМІ ДАВЕДКАМІ ЗЬВЯРТАЦЦА Ў АКРФА ДА ЗАГАДЧЫКА СКЛАДАМ.

Нам. загадчыка акрфа БАЙДАЛІНА. Інспэктар [illegible]

Галоўлітбел 591.

ХРОНІКА

Пленум Менскага АВК.

На пленуме Менскага АВК аб выніках вясеньняй сяўбы і пэрспэктывах асеньняй кампаніі выступіў з дакладам т. Караневскі.

У часе вясеньняй сяўбы акруга была забясьпечана аўсом на 134 проц., ячменем—на 90 проц., вікай—на 30 проц., сэрадэляй—на 59 проц., канюшынай на 38 проц., лубінам—на 70 проц. Штучнага ўгнаеньня для патрэб кантрактацыі і шматпольля хапіла на 45 проц. пляну, савгаса штучным угнаеньнем забясьпечаны на 100 проц, калгасы—на 85 проц. Вялікая праца была праведзена па зьбіраньні попелу. Усяго было сабрана па акрузе 2663 тоны попелу. Аднак, трэба адзначыць, што не ва ўсіх раёнах кампанія зьбіраньня попелу прайшла здавальняюча: у той час, як у Сьмілаўскім і Бярэзінскім раёнах сабрана па 400 тон попелу, у Барысаўскім раёне, дзе толькі адзін г. Барысаў з сваімі фабрыкамі мог-бы даць вялізарныя запасы гэтага каштоўнага ўгнаеньня, сабрана толькі 29 тон.

Вялікая праца была праведзена ў галіне арганізацыі калгасаў. За час вясеньняй сяўбы арганізавана 64 калгасы—на плошчы ў 6227 гэкт., што па колькасьці складае выкананьне пляну на 108 проц. Ёсьць таксама станоўчыя дасягненьні ў ачысткі насеньня: плян выканан з перавышэньнем на 36 проц.

Належную ўвагу неабходна аддаць надыходзячай асеньняй сяўбе, якая павінна праходзіць пад лёзунгам падвышэньня ўраджайнасьці і пашырэньня пасеўнага пляну. У савгасах і калгасах мае быць загатоўлена для сялянства 40.000 пуд. палепшанага насеньня. Між іншым у калгасах павінна быць засеяна 80 гэкт. азімай вікі.

Трэба зьвярнуць належную ўвагу на зернаачышчэньне, правёўшы ачыстку ня менш 60 проц. сялянскага насеньня. Прымаючы пад увагу, што ў часе асеньняй сяўбы мала часу на зернаачышчэньне, да гэтай кампаніі павінна быць своечасова падрыхтаваны ўсе зернаачышчальныя абозы і машыны. Пратручваньне-ж пшаніцы ад сажы павінна быць праведзена на ўсе 100 проц. У часе асеньняй сяўбы мае быць праведзена вапнаваньне на абшары ў 5720 гэкт. групавых, савгаскіх і калгаскіх садоў будзе закладзена 382 гэкт.

Усебеларуская канфэрэнцыя па барацьбе з дзіцячай бяспрытульнасьцю.

Сёньня ў Доме Асьветы адчыняецца Усебеларуская нарада па барацьбе з дзіцячай бяспрытульнасьцю.

На канфэрэнцыі будуць абгавораны наступныя пытаньні Вынікі працы па барацьбе з дзіцячай бяспрытульнасьцю за апошнія тры гады і становішча дзіцячых дамоў у БССР

Будуць таксама заслуханы даклады аб працы Інстытуту Сацыяльнага Перавыхаваньня, Усебеларускай Дзіцячай Камуны, Рэфарматорыўму, Асьсціолаўскага Дзіцячага гарадка і інш.

Дакладчыкамі вызначаны т.т.—Баліцкі, Бароўкоў, Будзін, Мікалаеў і праф. Ленц. Канфэрэнцыя працягнецца некалькі дзён.

СУД.

ЗА БАНДЫТЫЗМ—НА РАССТРЭЛ.

Грамадз. вёскі Пружынішчы, Парэцкага райёну, Саўка Дайнека папаў пад суд за крадзеньне і хуліганства і адбываў пакараньне ў бабруйскім папраўчым доме. Пазнаёміўшыся з крымінальным злачынцам Міколай Казлоўскім, Дайнека запрапанаваў яму па адбыцьці пакараньня паехаць жыць на яго бацькаўшчыну і там заняцца рабункамі. Казлоўскі згадзіўся на прапанову Дайнекі, і, адбыўшы тэрмін пакараньня, яны зьявіліся ў вёску Пружынішчы, дзе пачалі набіраць банду.

Хутка пад уплывам Дайнека ў іх банду паступіў брат Дайнекі—Хведар 17 г., і гэта тройка накіравал[illegible] ў Мазырскую акругу, дзе і пачала „дзейнічаць".

Паперш ае, быў зроблен напад на кузьню грамадз. Прахора Баглея, з якой бандыты забралі розныя рэчы на 400 р., а пасьля зрабілі шмат іншых пакраж у сялян.

Часам бандыты варочаліся ў в. Пружынішчы, дзе наводзілі страх на ўсё насельніцтва.

Родны брат Дайнекаў—Паўла Дайнека—сумленны грамадзянін і актывіст, на сельскіх сходах часта выступаў супроць злачыннай тройкі і прапанаваў сялянам вынесьці пастанову аб высылцы бандытаў. Разам з Паўлам Дайнекам змагаўся з бандай яго сусед Іван Дайнека, на якіх банда стала злавацца і распрацоўвала плян помсты.

22 лістапада 1928 году Дайнекі і Казлоўскі былі затрыманы міліцыяй, але з пад варты ўцяклі. Праз некаторы час Саўка Дайнека падгаварыў Хведара Дайнеку падпаліць хлеў Івана Дайнекі, а сам, узяўшы адрэз, пашоў пад вакно Паўла Дайнекі, якога і застрэліў.

Выяздная сэсія Бабруйскага акруговага суду прыгаварыла: Саўку Дайнеку да вышэйшай меры сацыяльнай абароны на растрэл; Хведара Дайнеку і Міколу Казлоўскага—па дзевяць год зьняволеньня з суровым адмежаваньнем і з пазбаўленьнем у правох па адбыцьці кары на пяць год кожнага. Мера сацыяльнай абароны Хведару Дайнеку, як няпоўналетняму, скарочана на адну трэць.

Вярхоўны суд рэспублікі прыгавар зацьвердзіў.

Д. Н.

АПАВЯШЧЭНЬНЕ.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

Сёньня, 25-VI, роўна а 7-ай гадзіне ўвечары адбудзецца адкрыты агульны сход ячэйкі КП(б)Б.

ШАХМАТЫ № 21 (160)

ПАД РЭДАКЦЫЯЙ А. КАСПЭРСКАГА.

Задача М. Штэйна—Менск

№ 19.

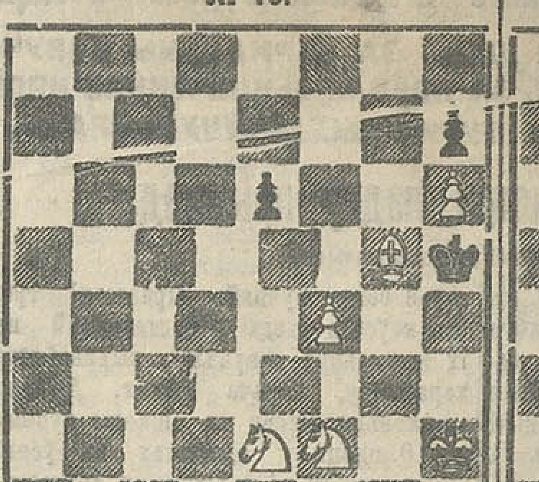

Бел. Крh2, Cg5, Ke2, Kf2 пп f4, h6

Чор. Крh5, пп e6, h7

Мат у 3 хады

№ 20.

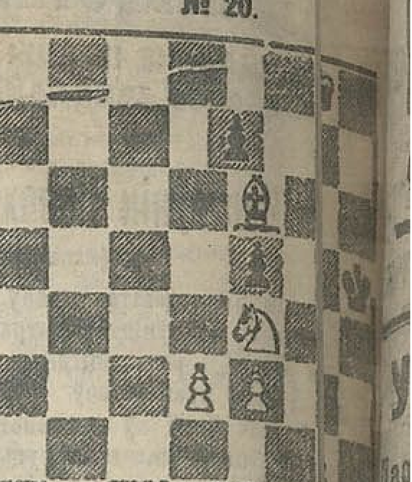

Бел. Крg8, Ce6, Kf1, Ke4 пп [illegible]

Чор. Крh5 пп e5, e7

Мат у 3 хады

У наступным аддзеле будуць надрукаваны астатнія конкурсныя за[illegible] вешчаны вынікі нашага конкурсу састаўленьня задач.

Партыя іграна ў Менску 2 чэрвеня г. г.

Бел. А. Каспэрскі, чорн. Ю Майзэль.

1. d2-d4 d7-d5, 2. e2-e3 Kg8-f6, 3. Cf1-d3 e7-e6, 4. Kb1-d2 Cf8-d6 5. Kg1-f3 Kb8-d7, 6. 0—0 0—0, 7 c2-c4 c7-c6, 8. e3-e4 d5:e4, 9. Kd2:e4 Kf6:e4 10. Cd3:e4 f7-f5, слабы ход. 11. Ce4-c2 Фd8-c7, 12. Cc2-b3 Kd7-f6, 13. Лf1-e6 Лf8-e8, 14. h2-h3 Cc8-d7, 15. Kf3-e5 c6-c5, 16. Ke5:d7 Kf6:d7, 17. d4-d5 e6-e5, 18. Cc1-d2 Kd7-f6, 19. Cb3-c2 f5-f4? вельмі дрэнны ход, антыпазіцыйны, пасьля гэтага ходу белыя маглі атрымаць выйгрышную пазіцыю, 20. Cd2-c3? абавязкова трэба было Cf5 потым Ce6+з значнай паравагай 20... g7-g6, 21. Фd1-d2 Лa8-d8, 22. Лa1-d1 Лe8-e7, 23. f2-f3!? ход каторы мог павесьці к п[illegible] 23... Kf6-h5!, 24. Фd2-c1 Kh5-g3, [illegible] Лd8-f8, 26. Лd1-d2 Лf8-f6, 27. [illegible] 28. Ce4-d3 Лf6-h6, 29. Фc1-[illegible] 30. Фb2-b1 h7-h5?! 31. Cd3-f[illegible] Слон папаў на сваё месца, і п[illegible]ных праіграла. 31... g5-g4, 32 [illegible] Крg8-g7, дрэнна і Крf8, 33. Лe1[illegible] 34. d5-d6! Фc7:d6, 35. Лd2[illegible] 36. Фb1-d3, Cc3-f6 і здаліся [illegible] пратэрміноўкай часу, але парт[illegible] роўна праіграна.

Час. вык. аб. адказн. рэдактара П. ШАСТ[illegible]

Цырк.	Выключная ў сэзоне прагр[illegible] З УДЗЕЛАМ НОВА ПРЫБЫЎШЫХ ГАСТРАЛ[illegible] З прычыны грандыёзнай праграмы п[illegible] роўна а 9 гадз. увечары. Па заяўках фабкомаў і мясцкомаў—[illegible]
КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА"	Сёньня, 25 чэрвеня—2-і і апошні ты[illegible] пастаноўкі мастацкага фільму „КАЛАМУТА[illegible] Пачатак роўна а 8 гадзіне ўвечары
КІНО-САД «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА» Савецкая № 71.	З АЎТОРКА, 25 ЧЭРВЕНЯ. Новая амэрыканская пастаноўка з жыцьця амэр[illegible] „ПАТАШ и ПЕРЛАМУ[illegible] Вясёлая камэдыя ў 9 частках
КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».	Буйны мастацкі бытавы фільм „СЬМЯЕЦЦА ЖЫЦЬЦЁ, ПЛАЧУЦЬ [illegible] У 6 ЧАСТКАХ Звыш праграмы: кіно-хроніка Савкіно № [illegible]
КІНО ПРАЛЕТАРЫ	З аўторка, 25 чэрвеня „ПАТ АРЫСТАКРАТ[illegible]

БАЛЯНС „БЕЛСТЕКЛОТРЕСТА" НА 1-е КАСТРЫЧНІКА 1928 г.

АКТЫЎ

НАЗВА АРТЫКУЛАЎ	СУМА: Прыватная	СУМА: Агульная
І. МАЕМАСЬЦЬ:		
1. БУДЫНКІ І ПАБУДОВЫ:		
а) Будынк. вытворч., дапаможн. і гандл. прызнач.	428450—37	
б) жыльлёв. будынкі і службы	245347—69	
2. АБСТАЛЯВАНЬНЕ І МАШЫНЫ:		
а) сілавыя ўстаноўкі	150605—50	
б) тэхнічн. абсталяв. і машыны	1024281—20	
3. ІНСТРУМАНТЫ	11483—74	
4. Гаспадарчы інвэнтар	113751—51	
5. Маемасьць у дарозе	1556—03	
6. „ у ФУБР'а	131604—73	2107080—77
ІІ. ЗАПАСНАЕ АБСТАЛЯВАНЬНЕ		14582—94
ІІІ. НЯСКОНЧАН. ПАБУДОВЫ		74933—25
ІV. МАТАР'ЯЛЫ:		
1 Сыравіна і асноўн. матар'ялы	236700—47	
2. Апал	327618—63	
3. Дапаможн. матар'ялы	128417—96	
4. Тара	232668—32	
5. Рамонтна-будаўніч. матар'ялы	226983—04	
6. Іншыя матар'ялы	132395—85	
7. Матар'ялы і апал у дарозе	4326—12	1289110—39
V. НЯСКОНЧАНЫЯ ЗАГАТОЎКІ		70647—12
VІ. ТАВАРЫ І ГАТОВЫЯ ВЫРАБЫ		1108498—33
VІІ. ГРАШОВЫЯ СРОДКІ:		
1. Каса	19248—43	
2. Бягучыя рахункі	63952—60	83201—03
VІІІ. КАШТОЎНЫЯ І %/% ПАПЕРЫ:		
а) Дзярж. гарант. пазыка	56425—92	
б) іншыя паперы	3019—90	59445—82
ІХ. ПАІ, АКЦЫІ		125809—34
Х. УКЛАДЫ:		
1. Пазыкі на жыльлёвае будаўніцтва	5000 —	5000—00
ХІ. ВЭКСАЛІ І ДАКУМАНТЫ ДА АТРЫМ.:		
1. Вэксалі ў партфэлі	6018—89	
2. Вэксалі ўлічан. у банках	431100 —	437118—89
ХІІ. ПАДСПРАВАЗДАЧНЫЯ СУМЫ		11737—91
ХІІІ. ДЭБІТОРЫ:		
1. Рабочыя і служачыя	12682—79	
2. Дастаўшчыкі і падрадчыкі	102069—38	
3. Пакупшчыкі і заказчыкі	30363—41	
4. Дэбіторы розныя	180971—74	
5. Няпэўныя дэбіторы	20607—37	346694—69
ХІV. ВЫДАТКІ БУДУЧЫХ ГАДОЎ		108226—07
БАЛЯНС		5842086—55

ПАСІ[ВУ]

НАЗВА АРТЫКУЛАЎ	СУМ[А]: Прыватная	СУМ[А]: Агульная
І. КАПІТАЛЫ:		
1. Статутны	2086070—57	
2. Амортызацыйны	46125—43	
3. Рэзэрвовы	60480—00	219[illegible]
ІІ. ФОНДЫ:		
1. Фонд палепшаньня быту:		
у маемасьці	66694—79	
„ пазыках	5000—00	
Вольная астача.	709—41	
2. Спэцыяльныя фонды	17415—83	89[illegible]
ІІІ. РЭЗЭРВЫ:		
1. Рэзэрвы няпэўн. даўгоў	20607—37	20[illegible]
ІV. БЮДЖЭТН. ФІНАНСАВАНЬНЕ:		
1. Дзяржаўны бюджэт		365[illegible]
V. ДОЎГАТЭРМІНОВЫЯ КРЭДЫТЫ:		
1. Пазыкі з О. Д. К.	39000—00	
2. „ „ Ц. К. Б.	108500—00	147[illegible]
VІ. БАНКІ:		
1. Спэц. бягуч. рахункі пад тавары	51881—01	
2. Банкі па вучоту вэксал.	431100—00	482[illegible]
VІІ. ВЭКСАЛІ ВЫДАДЗЕНЫЯ		1033[illegible]
VІІІ. КРЭДЫТОРЫ:		
1. Рабочыя і служачыя	103624—52	
2. Дастаўшчыкі і падрадчыкі	98616—27	
3. Пакупцы і заказчыкі	438457—50	
4. Крэдыторы розныя	285239—77	
5. Падсправаздачныя сумы	693—79	926[illegible]
ІХ. ВЫНІКІ:		
1. Прыбытак за справаздачны год		583[illegible]
БАЛЯНС		58420[illegible]

Кіраўнік „Белстеклотреста" (подпіс). Галоўны бухгальтар ХЭЙФЕЦ.

РАХУНАК ПРЫБЫТКАЎ і СТРАТ

ДЭБЕТ

Гандлёвыя выдаткі	200397—85	
Агульна-адміністр. выдаткі	80972—76	
Процанты заплач.	220778—14	
Страта ад ліквідац. маемасьці	11613—45	
„ „ рэзэрвів. няпэўн. даўгоў	7837—23	
Розныя выдаткі	74594—94	596194—37
Чысты прыбытак		583420—79
Усяго		1179615—16

КРЭД[ЫТ]

Прыбытак:		
ад рэалізацыі тавараў	1059467—33	
„ „ матар'ял.	36188—71	
процанты атрыманыя	47347—38	
прыбыткі ад іншых апэрац.	8200—30	
„ ад паступл. няпэўн. даўгоў	371 —	
Розныя прыбыткі	28039—[illegible]	[illegible]
Усяго		117[illegible]

РАЗЬМЕРКАВАНЬНЕ ПРЫБЫТКАЎ за 1927-28 апэр. год.

Паприбытковы падатак 10%	58342—08
Адлічэньні на ўтрыман. ВТУЗ—3% (з 90%)	15752—36
У фонд палепшаньня быту рабоч. 10% (з 87%)	50932—63
У рэзэрвовы фонд 10% (з 87%)	50932—63
У О.Д.К. 10% (з 87%)	50932—63
У прыбытак казны 40% (з 87%)	203730—54
У капітал пашырэньня 25% (з 87%)	127331—58
У фонд саніраваньня 4,75%) з 87%)	24193—02
У фонд прэміраваньня 0,25% (з 87 проц.)	1273—32
Усяго	583420—79

Кіраўнік „Белстеклотреста"—(Подпіс). Галоўны бухгальтар—ХЭЙФЕЦ

Баляно Белшклотрэсту на І-Х—28 г., рахунак прыбыткаў і страт і разьмеркаваньне прыбыткаў зацьверджаны ў пасяджэньні Прамплану ВСНГ БССР 10 красавіка 1929 г. (пратакол № 99) і дазваляецца друкаваць.

Нам. старшыні Прамплану ВСНГ БССР ПАГОЦКІ.